

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

DEPARTAMENT ŚRODOWISKA

KSI.430.001.2019

Nr ewid. 108/2019/P/19/001/KSI

Informacja o wynikach kontroli

WYKONANIE BUDŻETU PAŃSTWA W 2018 R. W CZĘŚCI 41 – ŚRODOWISKO

Warszawa, czerwiec 2019 r.

Misja *Najwyższej Izby Kontroli jest dbałość o gospodarność i skuteczność w służbie publicznej dla Rzeczypospolitej Polskiej*

Wizja *Najwyższej Izby Kontroli jest cieszący się powszechnym autorytetem najwyższy organ kontroli państwowej, którego raporty będą oczekiwanym i poszukiwanym źródłem informacji dla organów władzy i społeczeństwa*

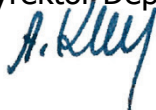

Informacja o wynikach kontroli

**Wykonanie budżetu państwa w 2018 r.
w części 41 – Środowisko**

Dyrektor, Departamentu Środowiska

Anna Krzywicka

Zatwierdzam:

Krzysztof Kwiatkowski

Prezes

Najwyższej Izby Kontroli

Warszawa, 11.06.2019 r.

Najwyższa Izba Kontroli
ul. Filtrowa 57
02-056 Warszawa
tel./fax: 22 444 50 00
www.nik.gov.pl

Spis treści

I. Wprowadzenie.....	4
II. Ocena kontrolowanej działalności	6
1. Ocena ogólna	6
2. Uwagi i wnioski.....	8
III. Wyniki kontroli wykonania budżetu państwa i budżetu środków europejskich	10
1. Dochody budżetowe	10
2. Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich	11
3. Sprawozdawczość.....	22
4. Księgi rachunkowe.....	23
IV. Informacje dodatkowe.....	25
Załączniki	26

I. Wprowadzenie

W 2018 r. Minister Środowiska kierował działem administracji rządowej Środowisko¹ i był dysponentem części budżetowej 41 – Środowisko.

W części 41 funkcjonował jeden dysponent II stopnia (Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska) i 31 jednostek budżetowych, których kierownicy byli dysponentami III stopnia, tj.:

- Ministerstwo Środowiska;
- Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska;
- 16 regionalnych dyrekcji ochrony środowiska;
- Główny Inspektorat Ochrony Środowiska;
- Biuro Nasiennictwa Leśnego;
- 11 szkół leśnych.

W ramach części 41 – Środowisko finansowano zadania z zakresu:

- ochrony i kształtowania środowiska oraz racjonalnego wykorzystywania jego zasobów;
- ochrony przyrody, w tym w parkach narodowych i krajobrazowych, rezerwach przyrody, oraz ochrony gatunków roślin i zwierząt, prawem chronionych lasów, zwierzyny i innych tworów przyrody;
- geologii; gospodarki zasobami naturalnymi;
- kontroli przestrzegania wymagań ochrony środowiska i badania stanu środowiska;
- leśnictwa; ochrony lasów i gruntów leśnych; łowiectwa;
- mikroorganizmów genetycznie zmodyfikowanych oraz organizmów genetycznie zmodyfikowanych, w tym nadzoru nad uprawami GMO w rozumieniu przepisów o mikroorganizmach genetycznie zmodyfikowanych oraz organizmach genetycznie zmodyfikowanych, z wyjątkiem spraw związanych z wydawaniem zezwoleń na wprowadzenie do obrotu żywności i środków farmaceutycznych, spraw organizmów genetycznie zmodyfikowanych przeznaczonych do użytku paszowego i pasz genetycznie zmodyfikowanych w zakresie niektórych zadań lub czynności określonych właściwymi przepisami oraz kontroli upraw w zakresie organizmów genetycznie zmodyfikowanych.

Wydatki w układzie zadaniowym w tej części budżetu państwa realizowane były w ramach czterech funkcji państwa, ośmiu zadań, 17 podzadań i 41 działań.

Celem kontroli było dokonanie oceny wykonania budżetu państwa na rok 2018, pod względem legalności, celowości, rzetelności i gospodarności działań podejmowanych przez dysponenta budżetu państwa w części 41 – Środowisko oraz ocena wykonania planu finansowego Ministerstwa Środowiska i Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Katowicach (dalej: „RDOŚ w Katowicach”).

Zakres kontroli obejmował:

- działania związane z pobieraniem i egzekucją dochodów budżetowych,
- realizację wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich, w tym rzeczowe efekty uzyskane w wyniku realizacji zadań finansowanych ze środków publicznych,
- prawidłowość sporządzenia rocznych sprawozdań budżetowych oraz sprawozdań za IV kwartał 2018 r. w zakresie operacji finansowych,
- prowadzenie ksiąg rachunkowych w Ministerstwie Środowiska (urząd obsługujący dysponenta III stopnia),

---

¹ Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 10 stycznia 2018 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Środowiska (Dz. U. poz. 96).

- system kontroli zarządczej w zakresie prawidłowości i rzetelności sporządzania sprawozdań i prowadzenia ksiąg rachunkowych,
- nadzór i kontrolę sprawowane przez dysponenta części budżetu państwa w trybie art. 175 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o *finansach publicznych*² (dalej: „ufp”).

Zrealizowane w 2018 r. w części 41 – Środowisko dochody wyniosły łącznie 5 658 830,1 tys. zł, w tym 5 470 101,8 tys. zł stanowiły dochody zrealizowane w Ministerstwie Środowiska (urzędzie obsługującym Ministra Środowiska). Dochody w części 41 stanowiły 1,49% ogółu dochodów budżetu państwa.

W 2018 r. w części 41 – Środowisko zrealizowano wydatki budżetu państwa w wysokości 521 445,9 tys. zł, w tym 126 673,7 tys. zł stanowiły wydatki Ministerstwa Środowiska. Wydatki w części 41 stanowiły 0,13% ogółu wydatków budżetu państwa.

Z budżetu środków europejskich wydatkowano w części 41 – Środowisko 2 215 423,0 tys. zł, w tym 10 136,7 tys. zł stanowiły wydatki Ministerstwa Środowiska. Wydatki budżetu środków europejskich w części 41 stanowiły 3,31% ogółu wydatków budżetu środków europejskich.

Kontrolą, przeprowadzoną na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o *Najwyższej Izbie Kontroli*³, objęto Ministerstwo Środowiska (na poziomie dysponenta głównego i dysponenta III stopnia) oraz RDOŚ w Katowicach (na poziomie dysponenta III stopnia).

---

² Dz. U. z 2019 r. poz. 869.

³ Dz. U. z 2019 r. poz. 489.

II. Ocena kontrolowanej działalności

1. Ocena ogólna⁴

Najwyższa Izba Kontroli w toku kontroli wykonania budżetu państwa w części 41 – Środowisko stwierdziła następujące nieprawidłowości:

- postępowanie o udzielenie zamówienia na „Rozbudowę systemu klimatyzacji freonowej w serwerowni Ministerstwa Środowiska” o wartości umownej 636,3 tys. zł przeprowadzono niezgodnie z art. 67 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – *Prawo zamówień publicznych*⁵ (dalej: „Pzp”);
- przy zawieraniu umów na doradztwo prawne nie uwzględniono rekomendacji Kancelarii Prezesa Rady Ministrów i opinii audytorów wewnętrznych w zakresie ustnego świadczenia tych usług, wydatki na te usługi wyniosły 87,4 tys. zł;
- zastosowano klauzule społeczne w postępowaniu przetargowym na „*Opracowanie planów do zmian klimatu w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców*” bez uwzględnienia tej kwestii w specyfikacji istotnych warunków zamówienia, co było niezgodne z art. 36 ust. 2 pkt 9 Pzp;
- w umowie nr 1/2017/DZM z dnia 12 stycznia 2017 r. na „*Opracowanie planów adaptacji do zmian klimatu w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców*” nie uregulowano kwestii zabezpieczenia należytego wykonania umowy;
- nie wyegzekwowano terminowej realizacji umowy nr 1/2017/DZM z dnia 12 stycznia 2017 r. na wykonanie zadania pn. „*Opracowanie planów adaptacji do zmian klimatu w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców*”, a zadanie wykonano niezgodnie z umową o dofinansowanie nr POIS.02.01.00-00-0004/16-00 z dnia 28 lipca 2016 r.;
- wystąpiły niezgodności w realizacji projektu pn. „*Promocja Parków Narodowych*” z umową o dofinansowanie nr POIS.02.01.00-00-0001/15-00 z dnia 19 maja 2016 r. w zakresie zasad realizacji projektu;
- niewłaściwie oszacowano wartości mierników dla badanych dwóch zadań i dwóch podzadań, co było niezgodne z ust. 13 pkt 1 załącznika nr 48 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 13 czerwca 2017 r. w *sprawie szczegółowego sposobu, trybu i terminów opracowania materiałów do projektu ustawy budżetowej*⁶ (dalej: „noty budżetowej”);
- nie utworzono bazy danych o produktach i opakowaniach oraz o gospodarce odpadami (dalej „BDO”)⁷, pomimo obowiązku wynikającego z art. 238 ust.1 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. *o odpadach*⁸ (dalej: „ustawa o odpadach” lub „uoo”).

Badanie ksiąg rachunkowych w urzędzie obsługującym Ministra Środowiska (dysponent III stopnia) wykazało błędy (14,5% badanej próby) dotyczące głównie okresu księgowania. Błędy te miały wpływ na sprawozdania bieżące jednostki. Były one wynikiem nieprawidłowego ustalenia procedur obiegu dokumentów i kontroli merytorycznej w „*Polityce rachunkowości oraz procedurach kontroli finansowej*”

⁴ W kontroli wykonania budżetu państwa w 2018 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku, gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej, ani dla oceny negatywnej, stosuje się ocenę w formie opisowej.

⁵ Dz. U. z 2018 r. poz. 1986, ze zm.

⁶ Dz. U. poz. 1154.

⁷ Zadanie wpisuje się w działanie 12.1.6.1. System zagospodarowania odpadów.

⁸ Dz. U. z 2019 r. poz. 701.

Ministerstwa Środowiska” z dnia 6 lipca 2015 r. ze zmianami⁹ (dalej: „*Polityka rachunkowości*”), a także omyłek pracowników Biura Finansowego.

Podobnie jak w poprzednim roku, ze środków rezerwy celowej poz. 59 *Dofinansowanie zadań z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej* sfinansowano wydatek na opłacenie składki do organizacji międzynarodowej Europejska Agencja Kosmiczna (dalej: „ESA”) w wysokości 23 490,1 tys. zł. Wydatek ten nie był zgodny z celem utworzenia tej rezerwy. NIK podtrzymuje swoje stanowisko wyrażone w latach ubiegłych po kontrolach wykonania budżetu państwa, że finansowanie z tego źródła składek do organizacji międzynarodowych nie jest działaniem prawidłowym. Jednak wobec niezapewnienia środków na ten cel w budżecie państwa (poza rezerwą celową poz. 59) nie do zaakceptowania byłaby sytuacja prowadząca do nieuregulowania zobowiązań Rzeczypospolitej Polskiej z tytułu członkostwa w organizacjach międzynarodowych. Minister Środowiska wyjaśnił, że zgodnie z zaleceniami Najwyższej Izby Kontroli, na kolejnych etapach projektowania ustawy budżetowej na 2018 r. występował do Ministra Finansów o przyznanie dodatkowego limitu środków na pełne zabezpieczenie płatności z tytułu składek do organizacji międzynarodowych. Żaden z wniosków Ministra Środowiska nie został pozytywnie rozpatrzony i ostatecznie opłacenie składek w 2018 r. odbyło się na podstawie art. 16 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o *szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2018*¹⁰. W ocenie NIK obowiązek opłacania składek do organizacji międzynarodowych jest zobowiązaniem stałym Rzeczypospolitej Polskiej wynikającym z członkostwa w tych organizacjach, które należy uwzględnić w planie wydatków budżetu państwa.

W RDOŚ w Katowicach na skutek niewłaściwej organizacji pracy – podjęciu przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska decyzji o niezatrudnieniu w okresie od 1 lutego do 30 czerwca 2018 r. pracownika do spraw zamówień publicznych – nie zrealizowano dwóch zadań przewidzianych do sfinansowania ze środków rezerwy celowej poz. 59 *Dofinansowanie zadań z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej*.

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie prawidłowość sporządzania łącznych sprawozdań za 2018 r. przez dysponenta części 41 – Środowisko:

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23);
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27);
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28);
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa w zakresie programów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu UE oraz niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie EFTA, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 Programy);
- z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28UE);
- z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1)

oraz sprawozdań w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2018 r. o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N) i o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Sprawozdania łączne zostały sporządzone przez dysponenta części 41 na podstawie sprawozdań jednostkowych (własnych i podległych jednostek).

⁹ Z dnia: 17 listopada 2015 r., 2 czerwca 2016 r., 29 lipca 2016 r., 5 czerwca 2017 r. i 29 stycznia 2018 r.

¹⁰ Dz. U. poz. 2371, ze zm.

Kwoty wykazane w sprawozdaniach jednostkowych sporządzonych w Ministerstwie Środowiska i RDOŚ w Katowicach (na poziomie dysponentów III stopnia) były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym. Sprawozdania przedstawiają wiarygodne dane o dochodach i wydatkach oraz związanych z nimi należnościach i zobowiązaniach.

Przyjęty u dysponenta III stopnia w Ministerstwie Środowiska system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość i rzetelność sporządzania rocznych sprawozdań budżetowych i sprawozdań w zakresie operacji finansowych. Na podstawie przeprowadzonej kontroli ksiąg rachunkowych zidentyfikowano nieprawidłowości, które miały wpływ na sprawozdawczość bieżącą tej jednostki. Oznacza to, że księgi te były prowadzone nie w pełni prawidłowo.

W RDOŚ w Katowicach, w trakcie kontroli wydatków budżetu państwa, stwierdzono nieprawidłowości dotyczące ujęcia w ewidencji księgowej niewłaściwych dat dowodu księgowego i operacji gospodarczej, braku podpisów osób dokonujących dekretacji dowodów księgowych oraz błędnego wskazania na dowodach księgowych podstawy prawnej udzielenia zamówień publicznych.

W ocenie NIK, Minister Środowiska nie zapewnił adekwatnego, skutecznego i efektywnego systemu kontroli zarządczej. W Ministerstwie Środowiska i RDOŚ w Katowicach (na poziomie dysponentów III stopnia) ustalone mechanizmy kontroli zarządczej nie stanowiły wystarczającej odpowiedzi na ryzyko wystąpienia nieprawidłowości.

Kalkulacja oceny ogólnej wykonania budżetu państwa w części 41 – Środowisko przedstawiona została w załączniku 2 do niniejszej Informacji.

2. Uwagi i wnioski

Najwyższa Izba Kontroli ponownie zwraca uwagę, że Minister Środowiska nie zapewnił adekwatnego, skutecznego i efektywnego systemu kontroli zarządczej w szczególności w Ministerstwie Środowiska (urzędzie obsługującym Ministra). Istotnym elementem kontroli zarządczej – stosownie do definicji określonej w art. 68 ust. 1 ufp – jest system wyznaczania celów i zadań oraz system ich monitorowania. Dla osiągnięcia celów i wykonania zadań istotne znaczenie ma zarządzanie ryzykiem. Odpowiedzią na konkretne ryzyko powinny być mechanizmy kontroli, które zminimalizują skutki wystąpienia sytuacji mających niekorzystny wpływ na dążenie do osiągnięcia zaplanowanego rezultatu. Ustalenia kontroli wykonania budżetu państwa w 2018 r. w części 41 wskazują, że ustalone mechanizmy kontroli nie stanowiły wystarczającej odpowiedzi na ryzyko wystąpienia nieprawidłowości.

NIK ponownie zwraca uwagę na problem finansowania składek do organizacji międzynarodowych ze środków rezerwy celowej poz. 59, co jest niezgodne z celem utworzenia tej rezerwy. Wniosek NIK o ustalenie innej ścieżki finansowania składek do organizacji międzynarodowych nie został uwzględniony również w 2018 r., a wydatki te nadal były finansowane ze środków rezerwy poz. 59. Co istotne, także w 2018 r. składka do organizacji międzynarodowej ESA była finansowana ze środków NFOŚiGW, poprzez rezerwę celową poz. 59, na podstawie art. 16 ustawy o *szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2018*. Należy zwrócić uwagę na fakt, że w uzasadnieniu do ustawy z dnia 16 grudnia 2015 r. o *szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2016*¹¹ podkreślono, że zawarta w tej ustawie regulacja, stanowiąca podstawę finansowania składek do organizacji międzynarodowych z rezerwy celowej poz. 59, ma charakter epizodyczny i dotyczy wyłącznie roku budżetowego 2016, a także, że zakładane jest wypracowanie rozwiązania systemowego służącego wprowadzeniu docelowego modelu finansowania tych składek. Z ustaleń kontroli wykonania budżetu państwa w 2018 r. wynika, że „epizod” finansowania składek do organizacji międzynarodowych trwa już kilka lat i żaden inny model finansowania tych składek nie został wypracowany.

¹¹ Dz. U. poz. 2199, ze zm.

Niezależnie od realizacji wniosków zawartych w wystąpieniach pokontrolnych, NIK wnosi ponownie o podjęcie przez Ministra Finansów działań w zakresie wypracowania rozwiązania systemowego służącego wprowadzeniu docelowego modelu finansowania składek do organizacji międzynarodowych, ze środków innych niż ujęte w rezerwie celowej poz. 59.

III. Wyniki kontroli wykonania budżetu państwa i budżetu środków europejskich

1. Dochody budżetowe

1.1. Realizacja dochodów budżetowych

W części 41 – Środowisko zrealizowane w 2018 r. dochody wyniosły łącznie 5 658 830,1 tys. zł i stanowiły 232,1% kwoty planowanej. W porównaniu do 2017 r. były one wyższe o 2 964 802,2 tys. zł, tj. o 110,1%.

Główną pozycję dochodów stanowiły wpływy ze sprzedaży uprawnień do emisji gazów cieplarnianych, wynoszące 5 124 472,0 tys. zł. Były one ponad trzykrotnie wyższe od planowanych (1 688 001,0 tys. zł) i o 141,3% wyższe od dochodów z tego tytułu wykonanych w 2017 r. Przyczyną takiego stanu był znaczny wzrost w 2018 r. cen jednostek uprawnień do emisji w porównaniu do cen z 2017 r.

W wyniku badania 29 dowodów/zapisów księgowych, dokumentujących uzyskane dochody na łączną kwotę 5 222 170,0 tys. zł (92,3% dochodów ogółem), nie stwierdzono nieprawidłowości.

1.2. Należności pozostałe do zapłaty

Na koniec 2018 r., w części 41 – Środowisko, stan należności pozostałych do zapłaty wyniósł 4500,6 tys. zł, w tym zaległości netto 4285,5 tys. zł¹². W porównaniu do stanu na koniec 2017 r. kwota należności pozostałych do zapłaty była niższa o 1234,4 tys. zł (tj. o 21,5%), a kwota zaległości netto – wyższa o 819,2 tys. zł (tj. o 23,6%). Wzrost zaległości netto spowodowany był przede wszystkim powstaniem nowej zaległości w kwocie 1086,4 tys. zł z tytułu jednej umowy o ustanowienie użytkowania górniczego.

Szczegółowym badaniem u dysponenta III stopnia objęto 20 pozycji zaległych należności, dotyczących 10 dłużników, na łączną kwotę 2781,3 tys. zł (stanowiącą 61,8% zaległości netto) pod kątem działań podejmowanych w Ministerstwie w celu ich odzyskania.

W jednym przypadku stwierdzono nieprawidłowość polegającą na niewszczęciu postępowania administracyjnego dotyczącego odpowiedzialności osób trzecich za zaległości podatkowe w kwocie 104,1 tys. zł (według stanu na koniec 2018 r.), wynikające z decyzji wydanej przez Ministra Środowiska¹³.

W wyniku podjętych działań windykacyjnych w 2018 r., największy dłużnik, którego zaległość z tytułu umowy o korzystanie z informacji geologicznej na koniec 2018 r. wyniosła 1086,4 tys. zł, dobrowolnie uregulował należność w lutym 2019 r. Z innym dłużnikiem prowadzone były negocjacje w sprawie zawarcia ugody. Minister Środowiska przekazał jedną sprawę do Prokuratury Generalnej RP z wnioskiem o objęcie zastępstwa procesowego, a w kolejnej sprawie w związku z upadłością dłużnika zgłoszono wierzytelność do syndyka masy upadłościowej. Sprawy pozostałych sześciu dłużników, których zobowiązania objęto kontrolą, znajdowały się na różnych etapach postępowania egzekucyjnego w administracji, postępowaniach sądowych lub egzekucji komorniczych. Postępowania egzekucyjne okazały się nieskuteczne przede wszystkim z powodu braku majątku dłużników, z którego można byłoby prowadzić egzekucję.

Szczegółowe dane liczbowe dotyczące dochodów budżetowych w części 41 – Środowisko zostały zawarte w tabeli, stanowiącej załącznik 3 do niniejszej Informacji.

¹² Według łącznego sprawozdania Rb-27.

¹³ Decyzja DOP-II.4431.5.2016 z dnia 14 września 2016 r.

2. Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich

2.1. Wydatki budżetu państwa

W ustawie budżetowej wydatki budżetu państwa w części 41 – Środowisko zostały ustalone w wysokości 411 627,0 tys. zł. W ciągu roku limit wydatków został zwiększony per saldo o 131 251,5 tys. zł (tj. o 31,9%), do kwoty 542 878,5 tys. zł. Zmiany planu wydatków wynikały ze zwiększenia limitu wydatków z rezerwy ogólnej o kwotę 325,0 tys. zł i z rezerw celowych o 131 711,4 tys. zł oraz zmniejszenia limitu wydatków o kwotę 784,9 tys. zł na podstawie § 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 3 sierpnia 2018 r. w sprawie przeniesienia planowanych wydatków budżetowych, określonych w ustawie budżetowej na rok 2018¹⁴.

Środki z rezerwy ogólnej zostały przeznaczone dla Tatrzańskiego Parku Narodowego na realizację zadania „Usunięcie szkód popowodziowych w Dolinie Pięciu Stawów Polskich po intensywnych opadach deszczu w miesiącu lipcu 2018 r.” na podstawie umowy dotacji z dnia 10 grudnia 2018 r.

Zwiększenia limitu wydatków dokonano z dziewięciu pozycji rezerw celowych, w tym m.in.: o kwotę 92 882,0 tys. zł z poz. 59 – *Dofinansowanie zadań z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej*; o 26 822,6 tys. zł z poz. 16 – *Zobowiązania wymagalne Skarbu Państwa* i o 7015,5 tys. zł z poz. 8 – *Współfinansowanie projektów realizowanych z udziałem środków europejskich, finansowanie projektów z udziałem środków otrzymywanych od państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA), projektów z udziałem innych środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej nieujętych w budżecie środków europejskich, projektów pomocy technicznej, Wspólnej Polityki Rolnej, finansowanie potrzeb wynikających z różnic kursowych oraz z rozliczeń programów i projektów finansowanych z udziałem środków z UE.*

Zrealizowane wydatki wyniosły 521 445,9 tys. zł, tj. 96,1% planu po zmianach, w tym wydatki na współfinansowanie projektów z udziałem środków UE – 69 928,1 tys. zł. Wydatki ogółem były niższe o 29 945,4 tys. zł, tj. o 5,4%, od wydatków poniesionych w 2017 r.

Środki przyznane z rezerw celowych zostały wykorzystane w 97,2% (127 991,0 tys. zł), w tym:

- ✓ z poz. 59 w kwocie 89 963,4 tys. zł, tj. 96,9%, m.in. na:
  - opłacenie składki do Europejskiej Agencji Kosmicznej na kwotę 23 490,1 tys. zł;
  - wsparcie zadań Ministra Środowiska w obszarze działań edukacyjnych, informacyjnych i promocyjnych w zakresie zrównoważonego wykorzystania zasobów, poprawy stanu środowiska i zmian klimatu na kwotę 9172,1 tys. zł;
  - czynną ochronę siedlisk włosieniczników i udrożnienie korytarza ekologicznego zlewni rzeki Drawy w Polsce na kwotę 8202,0 tys. zł;
  - monitoring ichtiofauny jeziornej i rzecznej w latach 2017–2018 na potrzeby oceny stanu lub potencjału ekologicznego jednolitych części wód powierzchniowych na kwotę 3689,1 tys. zł;
  - monitoring jakości powietrza – program EMEP, chemizm opadów atmosferycznych, ocenę jakości powietrza dla ozonu troposferycznego z użyciem modelowania dla lat 2016–2018 na kwotę 2964,0 tys. zł;
  - centralne oznaczanie prób w zakresie wybranych substancji priorytetowych w biocie w rzekach i jeziorach, według wymagań Dyrektywy 2013/39/UE, pobranych w ramach realizacji monitoringu diagnostycznego w latach 2017–2018 na kwotę 2872,1 tys. zł;
  - wsparcie procesu negocjacyjnego oraz realizację zadań związanych z wypełnianiem obowiązków wynikających z porozumień międzynarodowych oraz współpracy międzynarodowej w obszarze kompetencji resortu środowiska na kwotę 2619,2 tys. zł;

¹⁴ Dz. U. poz. 1524.

- monitoring gatunków i siedlisk przyrodniczych ze szczególnym uwzględnieniem specjalnych obszarów siedlisk Natura 2000 w latach 2015–2018 na kwotę 2545,8 tys. zł;
- przygotowanie i obsługę XXIV Sesji Konferencji Stron Ramowej konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu (UNFCCC COP24), 14. Sesji Konferencji Stron służącej jako spotkanie Stron Protokołu z Kioto (CMP14) i wznowionej 1. Sesji Konferencji Stron służącej jako spotkanie Stron Porozumienia Paryskiego (CMA1.3) oraz Prezydencji Konferencji Stron na kwotę 1458,8 tys. zł;
- bazę danych o produktach i opakowaniach oraz gospodarce odpadami na kwotę 793,7 tys. zł;
- ✓ z poz. 16 w kwocie 26 783,0 tys. zł, tj. 99,9%, na wypłatę odszkodowań za szkody wyrządzone przez zwierzęta chronione i łowne (25 571,3 tys. zł) i zwrot przedsiębiorcy zagranicznemu odsetek ustawowych od należności głównej oraz kosztów procesu, wynikających z wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie na kwotę 1211,7 tys. zł;
- ✓ z poz. 8 w kwocie 7015,5 tys. zł, w 100,0%, m.in. na: finansowanie dwuprocentowej korekty systemowej w kwocie 5544,4 tys. zł nałożonej przez Komisję Europejską na projekt pn. „Wodociągi i oczyszczalnia ścieków w Łodzi II” realizowany w ramach Funduszu Spójności 2004–2006;
- ✓ z poz. 78 *Wypłaty odszkodowań przez wojewodów za nieruchomości pozyskiwane pod gazociągi stanowiące inwestycje towarzyszące budowie gazoportu w Świnoujściu* w 82,7% na sfinansowanie wydatków bieżących GIOŚ na kwotę 2374,0 tys. zł.

W Ministerstwie Środowiska nie rozliczono zaliczki za 2018 r. do umowy nr 682/2014/Wn-50/OZ-PO-GO/D z dnia 8 października 2014 r. na realizację zadania pn. „Baza danych o produktach i opakowaniach oraz o gospodarce odpadami” w terminie określonym umową, tj. do 30 listopada 2018 r. Termin rozliczenia zaliczki został przesunięty na 20 grudnia 2018 r. i tego dnia został złożony pierwszy wniosek o rozliczenie zaliczki. Jednak – jak wynika z korespondencji pomiędzy MŚ i NFOŚiGW – złożone dokumenty zawierały braki, czego konsekwencją była konieczność sporządzenia nowego wniosku dotyczącego rozliczenia zaliczki, który złożono w dniu 22 marca 2019 r. Dopiero ten wniosek o rozliczenie zaliczki został zaakceptowany przez NFOŚiGW na kwotę 793,7 tys. zł, o czym Ministerstwo zostało powiadomione pismem z dnia 26 marca 2019 r. Środki te zostały przekazane z NFOŚiGW poprzez rezerwę celową poz. 59 – *Dofinansowanie zadań z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej*.

W RDOŚ w Katowicach nie zrealizowano dwóch zadań pn. „Zakup urządzeń zabezpieczających przed szkodami wyrządzonymi przez drapieżniki” i pn. „Działania wynikające z planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Cieszyńskie Źródła Tufowe PLH240001” w części obejmującej usuwanie gatunków inwazyjnych i ekspansywnych, przewidzianych do finansowania ze środków rezerwy celowej budżetu państwa poz. 59 *Dofinansowanie zadań z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej*, o łącznej wartości 76,0 tys. zł (tj. 14,5% przyznaných środków). Było to spowodowane podjęciem przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska decyzji o niezatrudnieniu w okresie od 1 lutego do 30 czerwca 2018 r. pracownika ds. zamówień publicznych – skutkującej opóźnieniem w prowadzeniu postępowań o udzielenie zamówień publicznych.

Nie złożono lub zbyt późno złożono wnioski o korekty decyzji Ministra Finansów, dotyczące przyznania środków z rezerwy celowej poz. 59 w łącznej kwocie 75,5 tys. zł, tj. 14,4% środków przyznaných z tej rezerwy, co wynikało m.in. z braku właściwego przepływu informacji w RDOŚ w Katowicach. Zdaniem NIK, wnioski powinny zostać złożone niezwłocznie po stwierdzeniu braku możliwości wykorzystania przyznaných środków.

Minister Środowiska, decyzją z dnia 21 czerwca 2018 r., dokonał jednej okresowej blokady na kwotę 2363,6 tys. zł, a kolejnymi czterema decyzjami z dnia 2 i 22 października 2018 r. oraz 8 i 28 listopada 2018 r. zablokował wydatki łącznie na kwotę 6250,7 tys. zł. Wszystkie decyzje zostały podjęte w okresie do 32 dni od dnia przekazania wniosku przez dysponentów niższego stopnia lub dyrektora

departamentu o dokonanie blokady. Zablokowane środki były planowane na współfinansowanie projektów realizowanych w ramach Funduszu Współpracy Dwustronnej Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego (dalej: „MF EOG”) 2009–2014, Norweskiego Mechanizmu Finansowego (dalej: „NMF”) 2009–2014, Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko (dalej: „PO IiŚ”) 2014–2020, Regionalnego Programu Operacyjnego (dalej: „RPO”) Województwa Opolskiego na lata 2014–2020, RPO Województwa Pomorskiego na lata 2014–2020 oraz MF EOG III Perspektywa Finansowa.

Wydatki bieżące jednostek budżetowych, których udział w wydatkach części 41 – Środowisko stanowił 71,3%, zrealizowano w wysokości 371 569,0 tys. zł, tj. 97,7% planu po zmianach. Wydatki w tej grupie były niższe o 13 742,2 tys. zł, tj. o 3,6%, od wydatków zrealizowanych w 2017 r.

Według sprawozdań z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28) i budżetu środków europejskich (Rb-28UE), w 2018 r. wydatki na wynagrodzenia (wraz z dodatkowym wynagrodzeniem rocznym) wyniosły łącznie 167 404,6 tys. zł, z tego z budżetu państwa wydatkowano 162 350,5 tys. zł (99,2% planu po zmianach) i z budżetu środków europejskich 5054,1 tys. zł (83,4% planu po zmianach). W ramach wydatków na wynagrodzenia z budżetu państwa – 13 660,5 tys. zł stanowiły wydatki na współfinansowanie projektów realizowanych z udziałem środków UE. W porównaniu do wydatków na wynagrodzenia poniesionych w 2017 r. wydatki te wzrosły o 5276,5 tys. zł (tj. o 3,3%), z tego z budżetu państwa o 2070,0 tys. zł (tj. o 1,3%) i z budżetu środków europejskich o 3206,4 tys. zł (tj. o 173,5%). Wzrost wydatków na wynagrodzenia z budżetu środków europejskich był związany ze wzrostem wydatków na realizację programów finansowanych z budżetu środków europejskich, które w 2018 r. były prawie trzykrotnie wyższe od wydatków poniesionych w 2017 r. Nie przekroczono planowanych wydatków na wynagrodzenia w poszczególnych podziałkach klasyfikacji budżetowej.

W 2018 r. przeciętne zatrudnienie wyniosło 2425 osób i było wyższe o 28 osób od przeciętnego zatrudnienia w 2017 r. Wzrost zatrudnienia spowodowany był głównie realizacją zadań w ramach PO IiŚ 2014–2020, a także nowych zadań związanych z XXIV Sesją Konferencji Stron Ramowej konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu oraz Prezydencją Konferencji Stron i tworzeniem bazy danych o produktach i opakowaniach oraz gospodarce odpadami.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie (według kwartalnego sprawozdania Rb-70 o zatrudnieniu i wynagrodzeniach) wyniosło 5752,80 zł i było wyższe o 116,30 zł (o 2,1%) niż w 2017 r.

Wzrost wynagrodzenia dla osób zaliczonych do statusu 01 *Osoby nieobjęte mnożnikowymi systemami wynagrodzeń* o 3,6% wynikał z faktu, że do realizacji zadań związanych z konferencją klimatyczną COP24 zatrudniono kilka osób na stanowiskach eksperckich, których wynagrodzenia znacznie przewyższały należące do tej kategorii stanowiska funkcjonujące w MŚ w ramach tego statusu. Spadek przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia o 20,3% w przypadku statusu 02 *Osoby zajmujące kierownicze stanowiska państwowe* związany jest z faktem, że osoby zatrudnione na wyższych stanowiskach państwowych nie otrzymały w 2018 roku nagród.

Wydatki na wynagrodzenia bezosobowe w 2018 r. wyniosły 3178,5 tys. zł, tj. 76,9% planu po zmianach (4130,8 tys. zł). Były niższe od wydatków poniesionych w 2017 r. o 160,7 tys. zł, tj. o 4,8% (3339,2 tys. zł).

W ramach wydatków bieżących jednostek budżetowych w części 41 (na poziomie dysponenta III stopnia) sfinansowano składki do 30 organizacji międzynarodowych na kwotę 38 016,2 tys. zł, w tym 23 490,1 tys. zł ze środków rezerwy celowej poz. 59.

W MŚ (urzędzie obsługującym dysponenta III stopnia) nie uwzględniono przy zawieraniu umowy o specjalistyczne usługi doradcze w 2019 r. negatywnej opinii Kancelarii Prezesa Rady Ministrów oraz audytu wewnętrznego, dotyczącej postanowień analogicznej umowy z 2018 r. Audyt przeprowadzony

w Ministerstwie Środowiska w 2018 r.¹⁵ wskazał, iż na podstawie umowy zlecono firmie zewnętrznej świadczenie usług doradztwa prawnego w zakresie prawa geologicznego i górniczego na łączną kwotę nieprzekraczającą 92,3 tys. zł brutto. Umowa dopuszczała świadczenie usług m.in. telefonicznie lub osobiście. Usługi doradcze zrealizowane w formie ustnej stanowiły od 27,6% do 80% zrealizowanych zleceń w 2018 r., w zależności od miesiąca. Stanowisko audytorów było zbieżne z ustaleniami kontroli przeprowadzonej przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów w 2018 r.¹⁶, które zawierało m.in. stwierdzenie, że ustna forma realizacji umowy na doradztwo nie sprzyja efektywnemu zarządzaniu wiedzą w organizacji, szczególnie w sytuacji, gdy przedmiot umowy dotyczy specjalistycznych zagadnień. Łączne wynagrodzenie wypłacone zleceniobiorcy z tytułu realizacji umowy Nr 1/2018/DGK/U wyniosło 87,4 tys. zł. Wbrew opinii KPRM i audytorów wewnętrznych, w dniu 10 stycznia 2019 r. zawarto z tym samym podmiotem kolejną umowę o doradztwo z wynagrodzeniem dla zleceniobiorcy w wysokości do 101,5 tys. zł, a postanowienia umowy pozwalały na świadczenie usług w formie ustnej i telefonicznej, podobnie jak w umowie na 2018 r. W ocenie NIK, takich zmian w postanowieniach umowy nie można uznać za realizację zaleceń kontroli i audytu, gdyż nie przewidują one dokumentowania w formie pisemnej porad i konsultacji udzielanych w formie ustnej.

Na wydatki majątkowe wykorzystano 30 496,6 tys. zł, tj. 82,6% planu po zmianach, w tym wydatki na współfinansowanie projektów realizowanych ze środków pochodzących z UE wyniosły 16 670,0 tys. zł. Dotacje inwestycyjne wyniosły 8502,3 tys. zł, a wydatki inwestycyjne i zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych – 21 994,3 tys. zł. W porównaniu do 2017 r. wydatki majątkowe były niższe o 11 083,0 tys. zł, tj. o 26,7%. Niepełne wykorzystanie limitu wydatków majątkowych wynikało m.in. z:

- niewydatkowania przez GIOŚ środków na skutek przedłużenia się procedury przetargowej spowodowanej złożeniem odwołania przez wykonawcę do Krajowej Izby Odwoławczej w ramach projektu PO IiŚ 2014–2020 pn. „Wzmocnienie monitoringu wód w zakresie procedur zapewnienia i kontroli jakości pomiarów i ocen stanu wód powierzchniowych oraz infrastruktury badawczej, pomiarowej i informatycznej”;
- uzyskania niższych cen poprzetargowych oraz przesunięcia części zadań na 2019 rok w związku ze zmianą harmonogramu prac w ramach zadania „Wykonanie kompleksowej rewitalizacji szlaków pieszych Bieszczadzkiego Parku Narodowego w celu wzmocnienia ochrony ich otoczenia przyrodniczego w latach 2017–2020”;
- niewyłonienia wykonawców na realizację prac w ramach projektów: „Centrum Edukacji Przyrodniczej w Chocińskim Młynie ośrodkiem kształtowania właściwych postaw społeczeństwa wobec zachowania bogactwa różnorodności biologicznej. Etap III: Budowa muzeum przyrodniczego” oraz „Rewitalizacja zabytkowych obiektów leśnej architektury drewnianej na terenie Ośrodka Dydaktyczno-Muzealnego Kampinoskiego Parku Narodowego w Granicy oraz ich adaptacja do celów muzealnych i edukacyjnych”. Składane w przetargach oferty przekraczały zaplanowaną na ten cel kwotę.

W 2018 r. w Ministerstwie Środowiska (na poziomie dysponenta III stopnia) poniesiono wydatki majątkowe w kwocie 3674,5 tys. zł, tj. 92,7% planu po zmianach, w tym wydatki na współfinansowanie projektów realizowanych ze środków pochodzących z UE wyniosły 13,0 tys. zł. W porównaniu do 2017 r. wydatki majątkowe były wyższe o 52,6 tys. zł, tj. o 1,5%. Zaplanowano wykonanie pięciu zadań: 1) Budowa, modernizacja obiektów administracyjnych, gospodarczych i mieszkalnych, 2) Zakup infrastruktury sieciowej i serwerowej, 3) Zakup dźwigu towarowego i osobowego, 4) Zakup sprzętu

¹⁵ Zadanie audytowe pt. Przejrzystość podziału zadań (w tym określonych w dokumentach strategicznych) pomiędzy komórkami geologicznymi MŚ. Wykorzystanie zaleceń pokontrolnych NIK.

¹⁶ Kontrola w zakresie wybranych aspektów funkcjonowania urzędu w 2016 r. i 2017 r. w obszarach: wdrożenia Rekomendacji dotyczących zawierania umów cywilnoprawnych w jednostkach administracji rządowej, zarządzania flotą samochodową, wynajmu powierzchni oraz zasadności przyznawania dodatków zadaniowych, przeprowadzona w okresie luty-marzec 2018 r., zakończona wystąpieniem pokontrolnym z dnia 24 września 2018 r.

komputerowego, oprogramowania, 5) Zakup praw autorskich w łącznej wysokości 4527,0 tys. zł. W trakcie roku do planu zostały wprowadzone dwa nowe zadania na kwotę 37,1 tys. zł pn. Zakup sprzętu fotograficznego, multimedialnego oraz pn. Zakup sprzętu specjalistycznego. Sześć zadań zostało wykonanych w całości, natomiast część zadania na zakup praw autorskich objęto blokadą z powodu przesunięcia na 2019 r. terminów wykonania dwóch projektów.

W Ministerstwie Środowiska wydatki na dotacje celowe (na cele nieinwestycyjne), w tym z rezerwy ogólnej, wyniosły 118 062,6 tys. zł (95,1% planu po zmianach). W porównaniu do 2017 r. były one niższe o 5036,0 tys. zł, tj. o 4,1%. Dysponent części 41 udzielił dotacji na podstawie umów głównie 23 parkom narodowym (89 085,6 tys. zł), w ramach których wykorzystano 88 014,5 tys. zł, a także NFOŚiGW (27 267,1 tys. zł), który wykorzystał środki w kwocie 23 172,0 tys. zł.

Szczegółowej kontroli poddano sześć umów dotacji na łączną kwotę 22 331,4 tys. zł, (tj. 18,9% wydatków na dotacje). Dotacje wykorzystano zgodnie z przeznaczeniem na prowadzenie działań ochronnych w ekosystemach parku narodowego, udostępnianie obszaru parku narodowego na zasadach określonych w planie ochrony, prowadzenie działań związanych z edukacją przyrodniczą, realizację projektów w ramach PO LiŚ 2014–2020 oraz na korekty systemowe i finansowe w ramach Funduszu Spójności. Dysponent części przekazał dotacje, zgodnie ze złożonymi wnioskami o uruchomienie poszczególnych transz dotacji i harmonogramem płatności w łącznej wysokości 22 257,4 tys. zł, w tym 7720,4 tys. zł na dotacje inwestycyjne. Dotowani wykorzystali i rozliczyli środki w łącznej wysokości 21 533,8 tys. zł. Rozliczenia były przekazywane w terminach zgodnych z umowami, a po akceptacji dotowani byli informowani o ich przyjęciu. Niewykorzystane środki dotacji w łącznej wysokości 723,6 tys. zł, w tym 550,1 tys. zł na dotacje inwestycyjne, zostały zwrócone na rachunek Ministerstwa w terminie.

Na świadczenia na rzecz osób fizycznych wydatkowano 1317,7 tys. zł, tj. 97,9% planu po zmianach. Były one niższe o 84,2 tys. zł, tj. o 6,0%, od wydatków zrealizowanych w 2017 r.

Na koniec 2018 r. zobowiązania w części 41 wyniosły 17 109,3 tys. zł. Były one niższe od stanu zobowiązań na koniec 2017 r. (17 682,1 zł) o 572,8 tys. zł, tj. o 3,2%. Główną pozycję zobowiązań stanowiło dodatkowe wynagrodzenie roczne (10 584,6 tys. zł), składki na ubezpieczenie społeczne, zdrowotne i Fundusz Pracy (2129,5 tys. zł) oraz składki do organizacji międzynarodowych (2111,0 tys. zł). Zobowiązania wymagalne nie wystąpiły.

W Ministerstwie Środowiska i RDOŚ w Katowicach (na poziomie dysponentów III stopnia) szczegółowym badaniem pod względem gospodarności, legalności, celowości i rzetelności objęto wydatki budżetu państwa, udokumentowane 176 dowodami księgowymi (180 zapisów księgowych) na kwotę 54 033,4 tys. zł, stanowiące 40,8% ogółu wydatków poniesionych przez dysponentów III stopnia. Kontrolą objęto również cztery postępowania (dwa w trybie z wolnej ręki, jedno w trybie przetargu nieograniczonego i jedno na podstawie art. 4 pkt 8 Pzp) o udzielenie zamówień publicznych finansowanych ze środków budżetu państwa o łącznej wartości umów 2609,8 tys. zł.

W Ministerstwie (na poziomie dysponenta III stopnia) wysłano zapytanie ofertowe z jednodniowym terminem na opracowanie ofert w ramach postępowania, przeprowadzonego z wyłączeniem procedur ustawowych na podstawie art. 4 pkt 8 Pzp, na stworzenie, dostarczenie, zainstalowanie, skonfigurowanie oraz sparametryzowanie systemu teleinformatycznego Rejestr-BDO. Zapytanie ofertowe wraz z opisem przedmiotu zamówienia (bez podpisu i pieczęci zamawiającego) i formularzem ofertowym zostało wysłane elektronicznie do trzech potencjalnych wykonawców w dniu 29 listopada 2017 r. o godzinie 10:20, a termin przekazania ofert wyznaczono do 30 listopada 2017 r. do godziny 14:00. Przyjęto dwa kryteria oceny ofert: cena oferty z wagą 95% i termin oddania produktów fazy produkcyjnej do testów zamawiającego z wagą 5%, przy czym terminem nieprzekraczalnym był 8 stycznia 2018 r. Wpłynęły dwie oferty, a wyboru wykonawcy dokonano na podstawie przyjętych kryteriów oceny ofert. Jak wyjaśniono, procedury udzielania zamówień publicznych nie określają minimalnego terminu składania ofert, a krótki termin składania ofert był związany z natychmiastową

potrzebą jej uruchomienia. W ocenie NIK, mało prawdopodobne jest by w ciągu jednego dnia można było opracować ofertę na system informatyczny.

Zamówienia w trybie z wolnej ręki na „rozbudowę systemu klimatyzacji freonowej w serwerowni teleinformatycznej Ministerstwa Środowiska” o wartości 636,3 tys. zł udzielono z naruszeniem art. 67 ust. 1 pkt 4 Pzp. Nie zostały spełnione przesłanki zastosowania tego trybu. Według art. 67 ust. 1 pkt 4 Pzp zamówienia z wolnej ręki można udzielić, gdy w postępowaniu prowadzonym uprzednio w trybie przetargu nieograniczonego (...) wszystkie oferty zostały odrzucone na podstawie art. 89 ust. 1 pkt 2 ze względu na ich niezgodność z opisem przedmiotu zamówienia (...), a pierwotne warunki zamówienia nie zostały w istotny sposób zmienione. Zamawiający unieważnił na podstawie art. 93 ust. 1 Pzp postępowanie w trybie przetargu nieograniczonego o udzielenie tego zamówienia publicznego, jednak w sposób istotny zmienił pierwotne warunki zamówienia. Zmiana ta polegała na rezygnacji w toku postępowania w trybie z wolnej ręki z zobowiązania wykonawcy do wykazania, że „w okresie ostatnich 5 lat przed upływem terminu składania ofert, a jeżeli okres prowadzenia działalności jest krótszy – w tym okresie, wykonał należycie oraz zgodnie z przepisami prawa budowlanego i prawidłowo ukończył co najmniej trzy roboty budowlane, o wartości co najmniej 400 000 złotych brutto każda, które swoim zakresem obejmowały również montaż klimatyzacji.”. Określając warunki udziału w postępowaniu w trybie z wolnej ręki, zamawiający w zaproszeniu do udziału w negocjacjach z dnia 4 czerwca 2018 r. stwierdził tylko, że o udzielenie zamówienia może ubiegać się wykonawca, który nie podlega wykluczeniu. Przeprowadzenie postępowania w trybie z wolnej ręki bez zachowania jednakowych warunków udziału wykonawców w obu postępowaniach stanowi istotną zmianę pierwotnych warunków zamówienia stosownie do treści art. 12a ust. 2 Pzp, który stanowi, że za istotną zmianę warunków zamówienia, należy uznać taką zmianę, która może wpływać na krąg potencjalnie zainteresowanych wykonawców, stanowiąc naruszenie zasady równego traktowania wykonawców. Oznacza to, że nie można zmieniać m.in. przedmiotu zamówienia czy jego istotnych cech w sposób, który mógłby mieć wpływ na kształt zamówienia. Zakazane są także istotne zmiany dotyczące warunków udziału w postępowaniu oraz kryteriów oceny ofert. Wprowadzenie warunku udziału na etapie prowadzonego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego w trybie przetargu nieograniczonego, ograniczyło dostęp do udziału w postępowaniu dla tych potencjalnych wykonawców, którzy nie mogli się wykazać doświadczeniem w zakresie co najmniej trzech robót budowlanych o wartości co najmniej 400 tys. zł brutto każda, które swoim zakresem obejmowały również montaż klimatyzacji.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Katowicach dopiero w dniu 21 listopada 2018 r. wystąpiła do Ministerstwa Środowiska z wnioskiem o korektę decyzji Ministra Finansów dotyczącej uruchomienia ze środków z rezerwy celowej budżetu państwa poz. 59 – *Dofinansowanie zadań z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej*, podczas gdy w dniu 15 października 2018 r. posiadano informację o braku możliwości wykorzystania kwoty 50,0 tys. zł w związku z tym, że w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego na wyłonienie wykonawcy zadania „Renowacja gniazd bociana białego w województwie śląskim” nie wpłynęła żadna oferta.

Ponadto w RDOŚ w Katowicach nie zrealizowano zakupu urządzeń zabezpieczających przed szkodami wyrządzonymi przez drapieżniki. Przyczyną niezrealizowania tego zadania było zbyt późne wszczęcie postępowania zmierzającego do wyłonienia wykonawcy. Pomimo otrzymania w dniu 5 maja 2018 r. informacji o przyznaniu środków z rezerwy celowej na to zadanie, postępowanie zostało wszczęte dopiero w dniu 29 października 2018 r. W związku z tym wykonawca wyłoniony w przeprowadzonym postępowaniu nie zdołał wykonać dostawy do końca 2018 r. Według wyjaśnień Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach brak było możliwości zatrudnienia pracownika do spraw zamówień publicznych w okresie od 1 lutego do 1 lipca 2018 r. z uwagi na planowaną reorganizację struktur RDOŚ i GDOŚ. Według NIK, postępowanie powinno zostać wszczęte niezwłocznie po otrzymaniu informacji o przyznaniu środków z rezerwy. Na skutek wszczęcia postępowania w dniu 29 października 2018 r., z terminem składania ofert do 5 listopada 2018 r., było zbyt mało czasu na zrealizowanie zamówienia. Niezrealizowanie zakupów, w skład których wchodziło: pięć zestawów ogrodzeń

elektrycznych do ochrony zwierząt hodowlanych przed drapieżnikami, pięć zestawów ogrodzeń elektrycznych do ochrony pasiek pszczelich przed niedźwiedziami i 10 szt. pistoletów hukowych, może spowodować w przyszłości konieczność wypłaty przez Skarb Państwa dodatkowych środków z tytułu odszkodowań za szkody wyrządzone przez chronione gatunki zwierząt.

Szczegółowe dane liczbowe dotyczące wydatków budżetu państwa zostały zawarte w tabeli, stanowiącej załącznik 4 do niniejszej Informacji, a dane dotyczące zatrudnienia i wynagrodzeń w tabeli, stanowiącej załącznik 5 do niniejszej Informacji.

2.2. Wydatki budżetu środków europejskich

Limit wydatków budżetu środków europejskich (dalej: „BSE”), ustalony w *ustawie budżetowej* w kwocie 1 457 941,0 tys. zł, został zwiększony do wysokości 2 344 440,8 tys. zł. Zwiększenia per saldo o 886 499,8 tys. zł dokonano ze środków rezerwy celowej poz. 98 *Finansowanie programów z budżetu środków europejskich*.

Środki z rezerwy zostały wykorzystane w kwocie 835 904,6 tys. zł (tj. w 94,3%) na realizację projektów realizowanych w ramach PO liŚ 2014–2020.

Limit wydatków, według sprawozdania Rb-28UE, został wykorzystany w wysokości 2 215 423,0 tys. zł, tj. 94,5% planu po zmianach. Wydatki w 2018 r. były prawie trzykrotnie wyższe od wydatków poniesionych w 2017 r. (779 886,8 tys. zł).

Najwięcej środków wydatkowano w ramach PO liŚ 2014–2020, tj. 2 210 732,2 tys. zł, co stanowi 94,5% planu po zmianach dla tego programu. Na pozostałe programy i mechanizmy finansowe w 2018 r. wydatkowano łącznie 4690,8 tys. zł, z tego:

- 3435,4 tys. zł w ramach sześciu RPO¹⁷, tj. 92,7% planu po zmianach, na realizację 10 projektów;
- 766,9 tys. zł z Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój (dalej: „POWER”), tj. 90,6% planu po zmianach, na realizację dwóch projektów;
- 249,2 tys. zł z Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego 2009–2014, tj. 100% planu po zmianach, na dotacje celowe dla NFOŚiGW na realizację działań w ramach Funduszu Współpracy Dwustronnej (dalej: „FWD”);
- 121,7 tys. zł Norweskiego Mechanizmu Finansowego III Perspektywa Finansowa, tj. 88,3% planu po zmianach, na realizację działań w ramach FWD;
- 117,6 tys. zł z MF EOG III Perspektywa Finansowa, tj. 88,3% planu po zmianach, na płatności dla beneficjentów realizujących projekty i na realizację działań w ramach FWD.

Minister Środowiska podjął dwie decyzje blokujące wydatki. W czerwcu 2018 r. okresowo, tj. do 31 sierpnia 2018 r., zablokował wydatki w ramach MF EOG 2009–2014 oraz NMF 2009–2014 na kwotę 11 437,8 tys. zł. Przyczyną wprowadzenia blokady środków ujętych w planie finansowym dysponenta części budżetowej na dotacje dla beneficjentów, realizujących projekty w ramach FWD (PL03 i PL04), było wcześniejsze niż planowano rozliczenie perspektywy finansowej. W listopadzie 2018 r. zablokowano wydatki na kwotę 3911,3 tys. zł do 31 grudnia 2018 r. na projekty w ramach PO liŚ 2014–2020 oraz POWER 2014–2020 z powodu uzyskania oszczędności w wyniku przeprowadzonych postępowań przetargowych i udzielonych zamówień oraz zmiany założeń realizacji projektów.

W Ministerstwie Środowiska (na poziomie dysponenta III stopnia) zrealizowano wydatki BSE w kwocie 10 136,7 tys. zł, tj. 81,6% planu po zmianach. W porównaniu do 2017 r. wydatki były wyższe o 4040,4 tys. zł. Zostały wykorzystane na realizację projektów: „*Opracowanie planów adaptacji*

¹⁷ Regionalny Program Operacyjny Woj. Lubelskiego 2014–2020, Regionalny Program Operacyjny – Lubuskie 2020, Regionalny Program Operacyjny Woj. Opolskiego na lata 2014–2020, Regionalny Program Operacyjny Woj. Podlaskiego na lata 2014–2020, Regionalny Program Operacyjny Woj. Pomorskiego na lata 2014–2020, Regionalny Program Operacyjny Woj. Świętokrzyskiego na lata 2014–2020.

do zmian klimatu w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców” oraz „Promocja Parków Narodowych jako marki”, zgodnie z założonym celem.

W Ministerstwie Środowiska i RDOŚ w Katowicach (na poziomie dysponentów III stopnia) szczegółowym badaniem pod względem gospodarności, legalności celowości, rzetelności oraz prawidłowości udzielania zamówień publicznych objęto wydatki na łączną kwotę 9288,2 tys. zł, które stanowiły 89,8% wydatków BŚE poniesionych przez dysponentów III stopnia. Badaniem objęto trzy postępowania o udzielenie zamówienia publicznego w trybie przetargu nieograniczonego, o łącznej wartości umów 31 370,7 tys. zł, w ramach których w 2018 r. poniesiono wydatki na kwotę 12 821,0 tys. zł.

W postępowaniu przetargowym, prowadzonym w MŚ (na poziomie dysponenta III stopnia) na „Opracowanie planów do zmian klimatu w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców” zastosowano klauzule społeczne bez uwzględnienia tej kwestii w specyfikacji istotnych warunków zamówienia, co było niezgodne z art. 36 ust. 2 pkt. 9 Pzp, który wskazuje wprost, jaki jest minimalny zakres treści specyfikacji istotnych warunków zamówienia i nie pozostawia w tym zakresie dowolności zamawiającemu. Ponadto w umowie z wykonawcą nie zawarto uprawnień kontrolnych zamawiającego oraz nie wprowadzono stosownych sankcji w odniesieniu do wymagań względem zatrudnienia osoby niepełnosprawnej. Brak uprawnień kontrolnych oraz sankcji za niewywiązanie się z obowiązku zatrudnienia osoby niepełnosprawnej w umowie z wykonawcą, czyni to zobowiązanie – w ocenie NIK – nieefektywnym i takie działanie nie wspiera także realizacji polityki społecznej. Zamawiający dopiero w trakcie kontroli NIK zażądał od wykonawcy dostarczenia dokumentów poświadczających niepełnosprawność osoby zatrudnionej przez wykonawcę do realizacji tego zamówienia. Zaświadczenie potwierdzające niepełnosprawność okazane przez wykonawcę w styczniu 2017 r. utraciło swoją ważność 31 sierpnia 2018 r.

We wzorze umowy, stanowiącej załącznik do specyfikacji istotnych warunków zamówienia oraz w zawartej umowie z dnia 12 stycznia 2017 r. na „Opracowanie planów adaptacji do zmian klimatu w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców” nie uregulowano kwestii zabezpieczenia należytego wykonania umowy. Zgodnie z art. 138c ust. 1 pkt 3 Pzp, zamawiający mógł odstąpić od obowiązku żądania wadium oraz zabezpieczenia należytego wykonania umowy. Zgodnie z § 18 pkt 1 „Procedur udzielania zamówień publicznych w Ministerstwie Środowiska” z dnia 7 sierpnia 2015 r. umowy w sprawie zamówienia publicznego są sporządzane w formie pisemnej i zawierają w szczególności oznaczenie dodatkowych warunków realizacji umowy, jeżeli występują. W Ministerstwie wyjaśniano, że kwestia ta nie została uregulowana w umowie, ale w treści specyfikacji istotnych warunków zamówienia w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego. Zdaniem NIK, specyfikacja istotnych warunków zamówienia jest podstawowym dokumentem postępowania przetargowego, które kończy się wraz z podpisaniem protokołu z postępowania, tj. po zakończeniu czynności w postępowaniu i podpisaniu umowy z wykonawcą. Dodatkowo tylko na podstawie dokumentów księgowych można stwierdzić wniesienie zabezpieczenia należytego wykonania umowy przez wykonawcę na konto Ministerstwa Środowiska, wskazane wyłącznie w specyfikacji istotnych warunków zamówienia, w kwocie 898,5 tys. zł.

W Ministerstwie Środowiska nie wyegzekwowano od wykonawcy zadania pn. „Opracowanie planów adaptacji do zmian klimatu w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców”, raportu końcowego w terminie wynikającym z umowy, nie podjęto działań przysługujących zamawiającemu na mocy powyższej umowy w zakresie możliwości zmiany terminu realizacji zadania oraz nie skorzystano z możliwości wyznaczenia dodatkowego terminu na wykonanie umowy i żądania zapłaty kar umownych. Zgodnie z ofertą wybranego wykonawcy, załącznikiem nr 4 do umowy i załącznikiem nr 1 do aneksu, realizacja zadania powinna zakończyć się oddaniem raportu końcowego, którego przekazanie zgodnie z przedmiotowym dokumentem powinno nastąpić do dnia 18 stycznia 2019 r., tj. siedem dni po upływie 24 miesięcy od dnia realizacji zamówienia. Do dnia 29 marca 2019 r. w Ministerstwie Środowiska nie odebrano raportu końcowego.

Na stronie internetowej Ministerstwa Środowiska nie upubliczniono informacji o funkcjonowaniu mechanizmu umożliwiającego sygnalizowanie o potencjalnych nieprawidłowościach lub nadużyciach finansowych, co było niezgodne z § 4 ust. 18 umów o dofinansowanie nr POIS.02.01.00-00-0004/16-00 z dnia 28 lipca 2016 r. i nr POIS.02.01.00-00-0001/15-00 z dnia 19 maja 2016 r., w którym Ministerstwo Środowiska, jako beneficjent PO LiŚ 2014–2020, zostało do tego zobowiązane. W ocenie NIK, zobowiązania wynikające z umowy wskazują wprost, że „Beneficjent zobowiązuje się upublicznić, co najmniej na swojej stronie internetowej, informacje o funkcjonowaniu mechanizmu umożliwiającego sygnalizowanie o potencjalnych nieprawidłowościach lub nadużyciach finansowych.”

W MŚ (na poziomie dysponenta III stopnia) stwierdzono rozbieżności w dokumentacji postępowania przetargowego pn. „Ewaluacja śródkresowa dotycząca postępu rzeczowego II osi priorytetowej Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014–2020 oraz wkładu tej osi w realizację Strategii Europa 2020”, w zakresie całkowitej wartości zamówienia oraz w zakresie zastosowanych kodów CPV. Nieprawidłowości te miały bezpośredni wpływ na rzetelność postępowania, gdyż ustawa Pzp zastrzega na etapie czynności przygotowawczych poprzedzających wszczęcie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, obowiązek ustalenia przez zamawiającego wartości zamówienia (art. 32–35 Pzp) oraz na zachowanie konkurencyjności, gdyż obowiązek dokonywania opisu przedmiotu zamówienia za pomocą kodów Wspólnego Słownika Zamówień (CPV) wynika wprost z art. 30 ust. 7 Pzp.

Szczegółowe dane liczbowe dotyczące wydatków budżetu środków europejskich w części 41 zostały zawarte w tabeli, stanowiącej załącznik 6 do niniejszej Informacji.

2.3. Efekty rzeczowe prowadzonej działalności

Według danych ujętych w sprawozdaniu RB-BZ1 z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym za 2018 r. w części 41 – Środowisko poniesiono wydatki w kwocie 2 736 868,9 tys. zł, co stanowiło 94,8% planu po zmianach, z tego: 521 445,9 tys. zł z budżetu państwa i 2 215 423,0 tys. zł z budżetu środków europejskich.

Największe wydatki zrealizowano w funkcji 12 – Środowisko. Stanowiły one 96,2% wydatków ogółem w tej części budżetu państwa i wyniosły 2 632 796,5 tys. zł (94,8% planu po zmianach), z tego: 425 392,5 tys. zł z budżetu państwa i 2 207 404,0 tys. zł ze środków europejskich.

W toku kontroli przeprowadzono szczegółową analizę efektów wydatkowania środków na dwa zadania: 12.1.W – System ochrony środowiska i informacji o środowisku i 12.2.W – Kształtowanie bioróżnorodności oraz cztery spośród ośmiu podzadań w ramach tych zadań.

Dla zadania 12.1.W – System ochrony środowiska i informacji o środowisku, zdefiniowano dwa cele: „Wdrożenie we wszystkich gminach w kraju selektywnego zbierania odpadów” i „Zapewnienie informacji w zakresie ochrony i stanu środowiska”. Na to zadanie wykorzystano 276 965,4 tys. zł (86,5% planu po zmianach), z tego: 183 009,7 tys. zł z budżetu państwa i 93 955,7 tys. zł ze środków europejskich. Określająca stopień realizacji celu „Wdrożenie we wszystkich gminach w kraju selektywnego zbierania odpadów”, wartość miernika „Odsetek gmin, które wdrożyły system selektywnego zbierania odpadów (%)” została osiągnięta na poziomie 84,4% przy planowanym wykonaniu wartości miernika na koniec roku budżetowego – 60%. Natomiast określająca stopień realizacji celu „Zapewnienie informacji w zakresie ochrony i stanu środowiska” wartość miernika „Stopień zrealizowanych ocen, raportów, sprawozdań w zakresie ochrony środowiska (%)” została osiągnięta na poziomie 100% i była równa przewidywanemu wykonaniu wartości miernika na koniec roku budżetowego – 100% przy zaplanowanej wielkości miernika w wysokości 35%.

Celem podzadania 12.1.1 – Tworzenie i koordynacja regulacji w zakresie ochrony środowiska oraz informacja o środowisku, było tworzenie podstaw dla zrównoważonego rozwoju oraz zapewnienie społeczeństwu dostępu do informacji o środowisku. Na to podzadanie wykorzystano 63 221,4 tys. zł (95,9% planu po zmianach), z tego: 54 045,9 tys. zł budżetu państwa i 9 175,5 tys. zł ze środków europejskich. Określająca stopień realizacji celu wartość miernika pn. „Liczba zrealizowanych w danym

roku przedsięwzięć służących realizacji polityki zrównoważonego rozwoju oraz przedsięwzięć realizowanych w związku z zapewnieniem społeczeństwu dostępu do informacji o środowisku (szt.)” została osiągnięta na poziomie 39 szt. przy planowanej wartości miernika na koniec roku budżetowego – 23 szt.

Celem podzadania 12.1.6.W – *Gospodarka odpadami*, było zwiększenie masy odpadów poddanych odzyskowi. Na to zadanie wykorzystano 59 890,6 tys. zł (69,3% planu po zmianach), z tego: 5498,8 tys. zł z budżetu państwa i 54 391,8 tys. zł z budżetu środków europejskich. Określająca stopień realizacji celu wartość miernika pn. „Masa odpadów poddanych odzyskowi (%)” została zaplanowana na poziomie 74%. W sprawozdaniu RB-BZ1 w kolumnie dotyczącej wykonania wartości miernika wskazano „105,69% (dane za 2017 r.)”, natomiast przewidywane wykonanie wartości miernika na koniec roku budżetowego wskazano jako 74%.

Celem zadania 12.2.W – *Kształtowanie bioróżnorodności* była ochrona i kształtowanie wartości przyrodniczych i krajobrazowych. Na to zadanie wykorzystano 483 390,0 tys. zł (84,1% planu po zmianach), z tego: 208 281,4 tys. zł z budżetu państwa i 275 108,6 tys. zł ze środków europejskich. Określająca stopień realizacji celu, wartość miernika „Suma zasięgów powierzchniowych zrealizowanych działań wynikających z dokumentów planistycznych i z rocznych zadań rzeczowych (w ha)” została osiągnięta na poziomie 456 382,68 ha przy zaplanowanym wykonaniu wartości miernika na koniec roku budżetowego – 261 914,08 ha.

Celem podzadania 12.2.1.W – *Ochrona przyrody i krajobrazu*, było utrzymanie, odtworzenie lub wzbogacenie różnorodności biologicznej. Na ten cel wykorzystano 264 551,0 tys. zł (90,7% planu po zmianach), z tego: 200 461,6 tys. zł z budżetu państwa i 64 089,4 tys. zł z budżetu środków europejskich. Wartość miernika, określająca stopień realizacji celu „Liczba realizowanych przedsięwzięć zmierzających do utrzymania odtworzenia lub wzbogacenia zasobów przyrody w szt.” została osiągnięta na poziomie 4724 szt. wobec planowanego wykonania 1983 szt. na koniec roku.

Celem podzadania 12.2.2.W – *Ochrona i zrównoważony rozwój lasów* było wsparcie rozwoju zrównoważonej, wielofunkcyjnej gospodarki leśnej oraz ochrona ekosystemów leśnych. Na ten cel wykorzystano 7487,6 tys. zł (99,8% planu po zmianach) z budżetu państwa. Wartość miernika, określająca stopień realizacji celu „Liczba beneficjentów objętych wsparciem w danym roku (w liczbie)” została zaplanowana i osiągnięta w liczbie dwóch beneficjentów.

Zgodnie z ust. 13 pkt 4 załącznika nr 48 do noty budżetowej, mierniki powinny opierać się na danych dostępnych w terminach umożliwiających sporządzanie sprawozdań budżetowych w układzie zadaniowym. Dla badanych podzadań wykonanie wartości miernika w 2018 r. podano z przesunięciem w czasie w odniesieniu do danych za 2016 r. lub 2017 r. W Ministerstwie Środowiska wyjaśniono, że Minister Finansów, który jest wiodący w zakresie koordynowania budżetu zadaniowego, potwierdził możliwość zastosowania przesunięcia czasowego pozyskiwania danych, co oznacza, że w Ministerstwie Środowiska podczas konstruowania mierników spełniono wymogi noty budżetowej i Minister Finansów nie zgłosił uwag do przedstawionego przez Ministra Środowiska katalogu mierników.

W Ministerstwie Środowiska niewłaściwie oszacowano wartości mierników dla badanych dwóch zadań i dwóch podzadań. Mierniki dla dwóch zadań zaplanowano tak, że ich wykonanie za I półrocze 2018 r. było znacznie wyższe przy niskim wykorzystaniu planowanych wydatków, a dla dwóch podzadań wykonanie wartości miernika było znacznie wyższe w stosunku do przewidywanego wykonania wartości miernika na koniec roku budżetowego, i tak:

- na zadanie 12.1.W – *System ochrony środowiska i informacji o środowisku* m.in. zaplanowano miernik określający stopień realizacji celu „Zapewnienie informacji w zakresie ochrony i stanu środowiska” w taki sposób, że jego wartość została osiągnięta na poziomie 63% już za I półrocze 2018 r. (przy przewidywanym wykonaniu wartości miernika na koniec roku budżetowego – 65%) natomiast nakłady zostały wykonane w 24,4% planu po zmianach;

- na zadanie 12.2.W – *Kształtowanie bioróżnorodności*, którego celem była ochrona i kształtowanie wartości przyrodniczych i krajobrazowych wydatkowano za I półrocze 163 135,7 tys. zł, tj. 36,0% planu po zmianach. Zaplanowano miernik tak, że wykonanie jego wartości w I półroczu 2018 r. przekroczyło przewidywane wykonanie wartości miernika na koniec roku budżetowego;
- na podzadanie 12.1.1 – *Tworzenie i koordynacja regulacji w zakresie ochrony środowiska oraz informacja o środowisku*, zaplanowano miernik określający stopień realizacji celu „Liczba zrealizowanych w danym roku przedsięwzięć służących realizacji polityki zrównoważonego rozwoju oraz przedsięwzięć realizowanych w związku z zapewnieniem społeczeństwu dostępu do informacji o środowisku (szt.)” w taki sposób, że wykonanie jego wartości w 2018 r. wyniosło 169,6% do przewidywanego wykonania wartości miernika na koniec roku budżetowego, natomiast nakłady zostały wykonane w 95,9% planu po zmianach;
- na podzadanie 12.2.1.W – *Ochrona przyrody i krajobrazu* zaplanowano miernik określający stopień realizacji celu „Liczba realizowanych przedsięwzięć zmierzających do utrzymania, odtworzenia lub wzbogacenia zasobów przyrody w szt.” w taki sposób, że wykonanie jego wartości w 2018 r. wyniosło aż 238,2% do przewidywanego wykonania wartości miernika na koniec roku budżetowego, natomiast nakłady zostały wykonane w 90,7% planu po zmianach.

W ocenie NIK, sposób zaplanowania powyższych mierników nie służył rzetelnemu pomiarowi i obiektywnej ocenie efektywności wykorzystanych środków. Zgodnie z ust. 13 pkt 1 załącznika nr 48 noty budżetowej, cele i mierniki powinny służyć rzetelnemu pomiarowi i obiektywnej ocenie efektywności lub skuteczności realizacji planów w układzie zadaniowym. Powyższe ustalenia kontroli wskazują na niewykonanie jednego spośród trzech wniosków pokontrolnych NIK w zakresie budżetu zadaniowego, sformułowanych po kontroli Wykonania budżetu państwa w 2017 r. w części 41 – Środowisko. NIK wносиła wówczas o ustalenie mierników posiadających cechy określone w notcie budżetowej, w tym umożliwiających pomiar efektów stosownie do poniesionych nakładów.

W odniesieniu do zadania pn. „Baza danych o produktach i opakowaniach oraz o gospodarce odpadami (BDO)”, realizowanego w ramach zadania 12.1.W *System ochrony środowiska i informacji o środowisku* ustalono, że Minister Środowiska nie utworzył BDO do dnia 24 stycznia 2018 r., tj. w terminie określonym w art. 238 ust. 1 ustawy o odpadach. Zgodnie z art. 238 ust. 2 tej ustawy minister właściwy do spraw środowiska zobowiązany jest do ogłoszenia w Monitorze Polskim w formie komunikatu, informacji o dacie utworzenia BDO, w tym rejestrze. W Komunikacie Ministra Środowiska z dnia 24 stycznia 2018 r. w sprawie utworzenia rejestru podmiotów wprowadzających produkty, produkty w opakowaniach i gospodarujących odpadami ogłoszona została jedynie data – 24 stycznia 2018 r. – utworzenia rejestru, o którym mowa w art. 49 ust. 1 ustawy o odpadach. Zdaniem NIK, samego utworzenia rejestru podmiotów wprowadzających produkty, produkty w opakowaniach i gospodarujących odpadami, nie można jednak uznać za równoznaczne z utworzeniem BDO. Zgodnie z art. 49 ust. 6 ustawy o odpadach rejestr stanowi integralną część BDO, a to nie jest równoznaczne z utworzeniem BDO. W art. 79 ust. 2 ustawy o odpadach wskazany został katalog informacji podlegających gromadzeniu w BDO. W ust. 3 ww. przepisu wskazano, że BDO zawiera także informacje objęte rejestrem, a zgodnie z art. 234 ust. 1 ustawy o odpadach rejestr, o którym mowa w art. 49 ust. 1, tworzy się łącznie z BDO. W 2018 r. na zadanie BDO poniesiono wydatki w wysokości 1279,9 tys. zł, z tego 793,7 tys. zł na wytworzenie Rejestru-BDO, wynagrodzenia dla trzech osób, uczestniczących w pracach na podstawie umów o świadczenie usług i infrastrukturę oraz 486,2 tys. zł na dodatki zadaniowe i wynagrodzenia dla pracowników, którzy realizowali zadania w tym zakresie. Środki na ten cel pochodziły z rezerw celowych poz. 59 i 73.

W ocenie NIK, Minister Środowiska nie wywiązał się z obowiązku utworzenia kompletnego systemu teleinformatycznego Rejestr-BDO nawet w terminie do 24 stycznia 2018 r., gdyż w dacie komunikatu Ministra Środowiska z dnia 24 stycznia 2018 r. w sprawie utworzenia rejestru podmiotów wprowadzających produkty, produkty w opakowaniach i gospodarujących odpadami, Rejestr-BDO

nie posiadał kilku wymaganych funkcjonalności. Nie zapewniono dostępu organom administracji publicznej, wyszczególnionym w art. 83 uoo, z wyłączeniami, o których mowa w art. 49 ust. 7 uoo; dostępu publicznego do rejestru podmiotów wprowadzających produkty, produkty w opakowaniach i gospodarujących odpadami oraz linków do rejestrów prowadzonych w innych niż Rzeczpospolita Polska państwach członkowskich, zgodnie z art. 49 ust. 8 uoo. Nastąpiło to dopiero w kwietniu 2018 r.

Wynikało to z terminów realizacji umowy z dnia 14 grudnia 2017 r. zawartej z wybranym wykonawcą na wykonanie dzieła, na które składało się 12 produktów w celu stworzenia, dostarczenia, zainstalowania, skonfigurowania oraz sparametryzowania systemu teleinformatycznego Rejestr-BDO. Przedmiot umowy realizowano w trzech fazach: (1) produkcyjnej, (2) stabilizacyjnej i (3) utrzymaniowo-rozwojowej, za które w 2018 r. zapłacono wykonawcy 146,7 tys. zł brutto. Zgodnie z „Opisem przedmiotu zamówienia”, stanowiącym załącznik do umowy, terminy na wykonanie przedmiotu zamówienia przewidywały, że:

- do 23 stycznia 2018 r. miało nastąpić podpisanie protokołu odbioru zamówienia i udostępnienie produkcyjne produktów fazy stabilizacyjnej dla urzędów marszałkowskich oraz podmiotów wprowadzających produkty, produkty w opakowaniach i gospodarujących odpadami (posiadających konta w Rejestrze-BDO);
- do 23 marca 2018 r. miało nastąpić podpisanie protokołu odbioru zamówienia i udostępnienie produkcyjne produktów fazy utrzymaniowo-rozwojowej dla pozostałych organów administracji, tj. uruchomienie dostępu do systemu dla pozostałych organów administracji publicznej, wyszczególnionych w art. 83 uoo oraz umożliwienie wygenerowania raportu z danych rejestru;
- do 23 kwietnia 2018 r. miało nastąpić podpisanie protokołu odbioru zamówienia i udostępnienie produkcyjne produktów fazy utrzymaniowo-rozwojowej, tj. uruchomienie dostępu publicznego do Rejestru-BDO.

Zgodnie z umową w ramach fazy produkcyjnej i stabilizacyjnej marszałkowie województw mieli dostęp do systemu i mogli dokonywać wpisów do rejestru od 23 stycznia 2018 r. Do 23 stycznia 2018 r. zostały uruchomione wszystkie funkcjonalności, system został uruchomiony w Internecie, a dostęp w ramach fazy produkcyjnej uzyskali pracownicy Ministerstwa Środowiska i urzędów marszałkowskich w celu zarejestrowania podmiotów, występujących z pisemnym wnioskiem o wydanie decyzji o wpisie do rejestru. Dostęp do pozostałych funkcjonalności został dla pozostałych interesariuszy uruchomiony w ramach fazy utrzymaniowo-rozwojowej Rejestru-BDO w terminie określonym w umowie.

3. Sprawozdawczość

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzania rocznych/lącznych sprawozdań za 2018 r. przez dysponenta części 41 – Środowisko i sprawozdań jednostkowych Ministerstwa Środowiska i RDOŚ w Katowicach (na poziomie dysponentów III stopnia):

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23);
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27);
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28);
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa w zakresie programów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu UE oraz niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie EFTA, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 Programy);
- z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 UE);
- z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1)

oraz sprawozdań w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2018 r. o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N) i o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Sprawozdania łączne zostały sporządzone przez dysponenta części 41 na podstawie sprawozdań jednostkowych (własnych i podległych jednostek).

Kwoty wykazane w sprawozdaniach jednostkowych sporządzonych w Ministerstwie Środowiska i RDOŚ w Katowicach (na poziomie dysponentów III stopnia) były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym. Sprawozdania przedstawiają wiarygodne dane o dochodach i wydatkach oraz związanych z nimi należnościach i zobowiązaniach.

Przyjęty u dysponenta III stopnia w Ministerstwie Środowiska system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość i rzetelność sporządzania rocznych sprawozdań budżetowych, w tym z budżetu środków europejskich, i sprawozdań w zakresie operacji finansowych. Na podstawie przeprowadzonej kontroli ksiąg rachunkowych zidentyfikowano nieprawidłowości, które miały wpływ na sprawozdawczość bieżącą tej jednostki. Oznacza to, że księgi te były prowadzone nie w pełni prawidłowo.

W RDOŚ w Katowicach, w trakcie kontroli wydatków budżetu państwa, stwierdzono nieprawidłowości dotyczące ujęcia w ewidencji księgowej niewłaściwych dat dowodu księgowego i operacji gospodarczej, braku podpisów osób dokonujących dekretacji dowodów księgowych oraz błędnego wskazania podstawy prawnej udzielenia zamówień publicznych na dowodach księgowych.

W ocenie NIK, Minister Środowiska nie zapewnił adekwatnego, skutecznego i efektywnego systemu kontroli zarządczej. W Ministerstwie Środowiska i RDOŚ w Katowicach (na poziomie dysponentów III stopnia) ustalone mechanizmy kontroli zarządczej nie stanowiły wystarczającej odpowiedzi na ryzyko wystąpienia nieprawidłowości.

4. Księgi rachunkowe

Badanie wiarygodności ksiąg rachunkowych dysponenta III stopnia (urzędu obsługującego Ministra Środowiska) w części 41 – Środowisko przeprowadzono na próbie 159 zapisów księgowych (i odpowiadających im dowodów księgowych)¹⁸ na łączną kwotę 5 280 926,1 tys. zł. Stwierdzono, że dowody księgowe dotyczące dochodów sporządzono prawidłowo pod względem formalno-rachunkowym i merytorycznym. Operacje gospodarcze udokumentowane tymi dowodami ujęto w księgach rachunkowych na odpowiednich kontach księgi głównej i kontach pomocniczych (ze szczególnym uwzględnieniem prawidłowości kwalifikacji wg podziałek klasyfikacji budżetowej), zgodnie z ich treścią ekonomiczną.

Spośród 159 badanych zapisów księgowych w 23 dotyczących wydatków (tj. 14,5%) stwierdzono nieprawidłowości.

Osiemnaście zapisów księgowych na łączną kwotę błędu wynoszącą 216,3 tys. zł ujęto w okresie sprawozdawczym niezgodnym z datą wystąpienia operacji gospodarczej, co było niezgodne z art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości¹⁹ (dalej: „uor”). Nieprawidłowość ta miała wpływ tylko na sprawozdawczość bieżącą. Było to skutkiem określenia w „*Polityce rachunkowości oraz procedurach kontroli finansowej Ministerstwa Środowiska*” z dnia 6 lipca 2015 r. ze zmianami, zatwierdzonej przez Dyrektora Generalnego MŚ, iż dowody dotyczące nabywanych towarów i usług, wezwania, dyspozycje, wnioski o wypłatę zaliczek, winny być przekazywane do komórki księgowości niezwłocznie, w terminie nie później niż 3 dni roboczych przed upływem terminu płatności

¹⁸ Z ogólnej liczby zbadanych zapisów (i odpowiadających im dowodów księgowych) – 29 zapisów dotyczyło uzyskanych dochodów, a 130 – poniesionych wydatków.

¹⁹ Dz. U. z 2019 r. poz. 351.

zobowiązania. Tak określony mechanizm kontroli powodował w przypadku dowodów o odległym terminie płatności, że wpływały one do komórki księgowości w innym okresie sprawozdawczym, niż wystąpiła operacja gospodarcza (nawet dwa miesiące po terminie wystąpienia operacji gospodarczej). Zdaniem NIK, tak ustalona zasada stwarzała ryzyko wystąpienia nieprawidłowości w zakresie ujmowania we właściwych okresach sprawozdawczych dowodów w księgach rachunkowych, co w konsekwencji prowadziło do naruszenia zasady określonej w art. 20 ust. 1 uor. Przeprowadzone badanie dowodów księgowych potwierdziło, iż ryzyko to zmaterializowało się.

W 23 zapisach i odpowiadających im 22 dowodach księgowych stwierdzono błędy zgodności na łączną kwotę 2727,9 tys. zł, w tym w pięciu dowodach księgowych wystąpił niepoprawny opis lub wartość operacji. Natomiast w odniesieniu do 18 zapisów i odpowiadających im 17 dowodów księgowych stwierdzono błąd mechanizmów kontroli dotyczący dekretacji i wskazania okresu księgowania. Przyczyną błędów były przyjęte w kontrolowanej jednostce zasady rachunkowości oraz omyłki pracowników Biura Finansowego.

IV. Informacje dodatkowe

W wystąpieniu pokontrolnym skierowanym do Ministra Środowiska w dniu 29 kwietnia 2019 r., NIK wniosła m.in. o:

- 1) wyeliminowanie przypadków udzielania zamówień publicznych niezgodnie z przepisami ustawy – Prawo zamówień publicznych;
- 2) zawarcie obowiązku pisemnego dokumentowania przez zleceniobiorcę udzielonych ustnie opinii w umowach o doradztwo;
- 3) podjęcie skutecznych działań w celu doprowadzenia do utworzenia BDO w związku z upływem terminu na jej wykonanie;
- 4) ustalenie w *Polityce rachunkowości* zasad eliminujących ryzyko ujmowania dowodów księgowych w okresach niezgodnych z datą wystąpienia operacji gospodarczych, na skutek długiego obiegu i kontroli tych dowodów.

Ponadto NIK ponownie wniosła o ustalenie mierników posiadających cechy określone w nocie budżetowej, w tym umożliwiających pomiar efektów stosownie do poniesionych nakładów.

W wystąpieniu pokontrolnym skierowanym do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach w dniu 26 marca 2019 r., NIK wniosła o:

- 1) występowanie z wnioskiem o korektę decyzji dotyczących środków z rezerw celowych budżetu państwa niezwłocznie po stwierdzeniu braku możliwości wykorzystania środków finansowych przyznanych tymi decyzjami;
- 2) wszczynanie postępowań o udzielenie zamówienia publicznego w terminach umożliwiających realizację zadań;
- 3) wyeliminowanie przypadków:
  - błędnego wskazywania na dowodach księgowych podstawy prawnej udzielenia zamówienia publicznego;
  - zapisywania w księgach rachunkowych błędnych dat dowodu księgowego i operacji gospodarczej;
  - niezamieszczania na dowodach księgowych podpisu osoby dokonującej ich dekretacji.

Pismem z dnia 11 kwietnia 2019 r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Katowicach poinformował NIK o sposobie wdrożenia wniosków pokontrolnych.

Minister Środowiska w dniu 21 maja 2019 r. zgłosił zastrzeżenia do wystąpienia pokontrolnego, które Uchwałą Nr 45/2019 Kolegium Najwyższej Izby Kontroli z dnia 7 czerwca 2019 r. zostały oddalone.

Załączniki

Załącznik 1. Dochody i wydatki jednostek podległych funkcjonujących w ramach części 41 – Środowisko

Lp.	Nazwa jednostki podległej	Wykonanie 2018				Udział w wydatkach części ogółem
		Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70	Dochody	Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich	w tym, wydatki na wynagrodzenia*) wg Rb-70	
1.	Centrala Ministerstwa Środowiska	506,0	5.470.101,8	136.810,4	44.146,3	5,00
2.	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	1.153,0	1.526,3	173.651,2	79.722,2	6,34
3.	Główny Inspektorat Ochrony Środowiska	131,7	535,3	87.754,5	10.920,2	3,21
4.	Biuro Nasiennictwa Leśnego	9,0	0,5	1.453,0	758,0	0,05
5.	Technikum Leśne w Białowieży	62,9	29,5	10.723,3	3.458,5	0,39
6.	Zespół Szkół Leśnych w Biłgoraju	62,4	22,0	4.718,6	3.027,4	0,17
7.	Zespół Szkół Leśnych i Ekologicznych w Brynku	52,1	1,0	4.150,5	2.631,3	0,15
8.	Zespół Szkół Leśnych w Goraju	49,7	3,2	4.100,7	2.617,8	0,15
9.	Zespół Szkół Leśnych w Lesku	50,4	25,5	4.683,6	2.790,1	0,17
10.	Technikum Leśne w Miliczu	64,1	25,2	5.073,3	3.288,0	0,19
11.	Zespół Szkół Leśnych w Rogozińcu	39,4	4,5	3.569,8	1.957,4	0,13
12.	Technikum Leśne w Staroście	55,5	0,4	5.098,6	2.484,4	0,19
13.	Technikum Leśne w Tucholi	78,5	19,1	7.354,2	3.909,3	0,27
14.	Technikum Leśne w Warcinie	61,0	40,8	5.634,2	3.301,2	0,21
15.	Zespół Szkół Leśnych w Zagnańsku	49,3	3,1	4.214,6	2.394,2	0,15
SUMA		2.424,9	5.472.338,2	458.990,5	167.406,3	16,77

*) wydatki na wynagrodzenia osobowe i dodatkowe wynagrodzenie roczne

Załącznik 2. Kalkulacja oceny ogólnej w części 41 – Środowisko

Oceny wykonania budżetu w części 41 – Środowisko dokonano stosując kryteria²⁰ oparte na wskaźnikach wartościowych opracowanych przez NIK i opublikowanych w *Analizie wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej w 2018 roku*²¹.

Dochody (D):	5 658 830,1 tys. zł
Wydatki (W) ²² :	2 736 868,9 tys. zł
Łączna kwota (G = D + W):	8 395 699,0 tys. zł
Waga dochodów w łącznej kwocie	(Wd = D : G) 0,6740
Waga wydatków w łącznej kwocie:	(Ww = W : G) 0,3260

Nieprawidłowości w dochodach: 104,1 tys. zł, tj. 0,00% w dochodach ogółem części. Nieprawidłowość polegała na niewszczęciu postępowania administracyjnego dotyczącego odpowiedzialności osób trzecich za zaległości podatkowe w kwocie 104,1 tys. zł dłużnej spółki.

Ocena cząstkowa dochodów (Od): 5

Nieprawidłowości w wydatkach (Ow): 34 724,5 tys. zł, tj. 1,27% w wydatkach ogółem części 41. Nieprawidłowości polegały na:

- sfinansowaniu ze środków rezerwy celowej poz. 59 składki do organizacji międzynarodowej Europejska Agencja Kosmiczna w wysokości 23 490,1 tys. zł, co było niezgodne z celem utworzenia tej rezerwy;
- naruszeniu przepisów Pzp w postępowaniach w trybie przetargu nieograniczonego o udzielenie zamówień publicznych na „Opracowanie planów do zmian klimatu w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców” i „Ewaluacja śródkresowa dotycząca postępu rzeczowego II osi priorytetowej Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014–2020 oraz wkładu tej osi w realizację Strategii Europa 2020” oraz postanowień umowy nr 1/2017/DZM z dnia 12 stycznia 2017 r. na wykonanie zadania pn. „Opracowanie planów adaptacji do zmian klimatu w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców” łącznie na kwotę 10 510,7 tys. zł;
- przeprowadzeniu niezgodnie z art. 67 ust. 1 pkt 4 Pzp postępowania o udzielenie zamówienia na „Rozbudowę systemu klimatyzacji freonowej w serwerowni Ministerstwa Środowiska” o wartości umownej 636,3 tys. zł;
- poniesieniu wydatków na kwotę 87,4 tys. zł na doradztwo prawne świadczone w formie ustnej.

Ocena cząstkowa wydatków (Ow): 3

Jednakże, z uwagi na stwierdzone nieprawidłowości potwierdzające utrzymujące się od kilku lat niewłaściwe funkcjonowanie systemu kontroli zarządczej, w tym ustalenie nieskutecznych mechanizmów kontroli, ocenę cząstkową wydatków obniżono o dwa punkty. Powyższe uzasadniają nieprawidłowości, w szczególności polegające na:

- niewłaściwym oszacowaniu wartości mierników dla badanych dwóch zadań i dwóch podzadań,
- nieutworzeniu BDO do dnia 24 stycznia 2018 r., tj. w terminie określonym w art. 238 ust. 1 ustawy o odpadach,
- nierzetelnym przeprowadzeniu postępowania na „Stworzenie, dostarczenie, zainstalowanie, skonfigurowanie oraz sparametryzowanie systemu teleinformatycznego Rejestr-BDO”,

²⁰ <http://www.nik.gov.pl/kontrolle/standardy-kontroli-nik/>

²¹ Porównaj: <http://www.nik.gov.pl/kontrolle/analiza-budzetu-panstwa/>.

²² Łącznie z wydatkami budżetu środków europejskich.

Załącznik 3. Dochody budżetowe w części 41 – Środowisko

Lp.	Wyszczególnienie ²	2017	2018		5:3	5:4
		Wykonanie	Ustawa ¹⁾	Wykonanie		
		tys. zł			%	
1	2	3	4	5	6	7
	Ogółem część 41 Środowisko, w tym:	2.694.027,9	2.438.316,0	5.658.830,1	210,1	232,1
1.	Dział 020 Leśnictwo	161.981,0	156.260,0	145.355,9	89,7	93,0
1.1.	Rozdział 02003 Biuro Nasiennictwa Leśnego	0,2	0,0	0,5	250,0	-
1.2.	Rozdział 02095 Pozostała działalność, w tym:	161.980,8	156.260,0	145.355,4	89,7	93,0
1.2.1.	§ 0870 Wpływy ze sprzedaży składników majątkowych	4.093,1	1.088,0	3.730,8	91,1	342,9
1.2.2.	§ 0909 Wpływy z odsetek od dotacji oraz płatności wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem - współfinansowanie projektów z udziałem środków UE	15,5	0,0	12,5	80,6	-
1.2.3.	§ 0920 Wpływy z pozostałych odsetek	0,7	0,0	1,0	142,9	-
1.2.4.	§ 0928 Wpływy z pozostałych odsetek - finansowanie projektów z udziałem środków UE	4,7	0,0	3,3	70,2	-
1.2.5.	§ 0929 Wpływy z pozostałych odsetek - współfinansowanie projektów z udziałem środków UE	1,1	0,0	4,1	372,7	-
1.2.6.	§ 0970 Wpływy z różnych dochodów	157.865,7	155.172,0	141.603,7	89,7	91,3
2.	Dział 710 Działalność usługowa	154.324,0	211.444,0	203.378,5	131,8	96,2
2.1.	Rozdział 71095 Pozostała działalność, w tym:	154.324,0	211.444,0	203.378,5	131,8	96,2
2.1.1.	§ 0590 Wpływy z opłat za koncesje i licencje	116.227,7	176.172,0	114.616,5	98,6	65,1
2.1.2.	§ 0610 Wpływy z opłat egzaminacyjnych oraz opłat za wydawanie świadectw (...)	64,5	49,0	51,9	80,5	105,9
2.1.3.	§ 0630 Wpływy z tytułu opłat i kosztów sądowych (...)	15,4	5,0	21,3	138,3	426,0
2.1.4.	§ 0640 Wpływy z tytułu kosztów egzekucyjnych, opłaty komorniczej i kosztów upomnień	0,2	0,0	2,9	1450,0	-
2.1.5.	§ 0690 Wpływy z różnych opłat	3,1	0,0	7,6	245,2	-
2.1.6.	§ 0750 Wpływy z najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa	37.813,8	35.000,0	88.462,0	233,9	252,7
2.1.7.	§ 0920 Wpływy z pozostałych odsetek	145,1	190,0	105,5	72,7	55,5
2.1.8.	§ 0950 Wpływy z tytułu kar i odszkodowań wynikających z umów	47,7	0,0	106,3	222,9	-
2.1.9.	§ 0970 Wpływy z różnych dochodów	6,4	28,0	4,5	70,3	16,1
3.	Dział 750 Administracja publiczna	707,7	488,0	647,3	91,5	132,6
3.1.	Rozdział 75001 Urzędy centralnych i naczelnych organów administracji rządowej, w tym:	707,7	488,0	647,3	91,5	132,6
3.1.1.	§ 0630 Wpływy z tytułu opłat i kosztów sądowych (...)	16,2	2,0	3,7	22,8	185,0
3.1.2.	§ 0640 Wpływy z tytułu kosztów egzekucyjnych, opłaty komorniczej i kosztów upomnień	9,4	0,0	1,0	10,6	-
3.1.3.	§ 0750 Wpływy z najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa	359,5	369,0	363,2	101,0	98,4
3.1.4.	§ 0870 Wpływy ze sprzedaży składników majątkowych	0,3	1,0	2,5	833,3	250,0
3.1.5.	§ 0920 Wpływy z pozostałych odsetek	32,6	1,0	1,5	4,6	150,0
3.1.6.	§ 0940 Wpływy z rozliczeń/ zwrotów z lat ubiegłych	254,1	112,0	265,4	104,4	237,0
3.1.7.	§ 0950 Wpływy z tytułu kar i odszkodowań wynikających z umów	28,8	0,0	7,4	25,7	-
3.1.8.	§ 0959 Wpływy z tytułu kar i odszkodowań wynikających z umów - współfinansowanie projektów z udziałem środków UE	4,3	0,0	0,1	2,3	-
3.1.9.	§ 0970 Wpływy z różnych dochodów	2,4	3,0	2,2	91,7	73,3
4.	Dział 801 Oświata i wychowanie	113,9	93,0	141,8	124,5	152,5
4.1.	Rozdział 80130 Szkoły zawodowe, w tym:	113,9	93,0	141,6	124,3	152,3
4.1.1.	§ 0750 Wpływy z najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa	92,6	89,0	93,0	100,4	104,5
4.1.2.	§ 0830 Wpływy z usług	2,6	1,0	4,5	173,1	450,0
4.1.3.	§ 0870 Wpływy ze sprzedaży składników majątkowych	14,6	2,0	36,0	246,6	1800,0
4.1.4.	§ 0940 Wpływy z rozliczeń/ zwrotów z lat ubiegłych	0,0	0,0	3,9	-	-
4.1.5.	§ 0970 Wpływy z różnych dochodów	2,5	1,0	3,5	140,0	350,0
4.2.	Rozdział 80148 Stołówki szkolne i przedszkolne	0,0	0,0	0,0	-	-
4.3.	Rozdział 80195 Pozostała działalność	0,0	0,0	0,2	-	-

5.	Dział 854 Edukacyjna opieka wychowawcza	33,1	40,0	32,7	98,8	81,8
5.1.	Rozdział 85410 Internaty i bursy szkolne, w tym:	33,1	40,0	32,7	98,8	81,8
5.1.1.	§ 0750 Wpływy z najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa	21,2	22,0	22,2	104,7	100,9
5.1.2.	§ 0830 Wpływy z usług	10,8	18,0	8,1	75,0	45,0
5.1.3.	§ 0870 Wpływy ze sprzedaży składników majątkowych	0,0	0,0	2,0	-	-
6.	Dział 900 Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	2.376.810,1	2.069.991,0	5.309.200,4	223,4	256,5
6.1.	Rozdział 90011 Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, w tym:	245.236,0	375.483,0	182.666,8	74,5	48,6
6.1.1.	§ 0906 Wpływy z odsetek od dotacji oraz płatności wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem - współfinansowanie z innych środków bezzwrotnych	13,7	0,0	84,1	613,9	-
6.1.2.	§ 0908 Wpływy z odsetek od dotacji oraz płatności wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem - finansowanie projektów z udziałem środków UE	-94,3	0,0	1,1	-	-
6.1.3.	§ 0909 Wpływy z odsetek od dotacji oraz płatności wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem - współfinansowanie projektów z udziałem środków UE	926,1	0,0	749,5	80,9	-
6.1.4.	§ 0920 Wpływy z pozostałych odsetek	2,0	0,0	0,1	5,0	-
6.1.5.	§ 0926 Wpływy z pozostałych odsetek - współfinansowanie z innych środków bezzwrotnych	13,3	0,0	0,0	-	-
6.1.6.	§ 0928 Wpływy z pozostałych odsetek - finansowanie projektów z udziałem środków UE	3,3	0,0	0,0	-	-
6.1.7.	§ 0929 Wpływy z pozostałych odsetek - współfinansowanie projektów z udziałem środków UE	109,3	0,0	-318,0	-	-
6.1.8.	§ 2918 Zwrot dotacji oraz płatności wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem (...) - finansowanie projektów z udziałem środków UE	3,7	0,0	163,0	4.405,4	-
6.1.9.	§ 2919 Zwrot dotacji oraz płatności wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem (...) - współfinansowanie projektów z udziałem środków UE	0,2	0,0	28,8	14.400,0	-
6.1.10.	§ 6668 Wpływy ze zwrotów dotacji oraz płatności, w tym wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem - finansowanie projektów z udziałem środków UE	270,1	0,0	0,0	-	-
6.1.11.	§ 8510 Wpływy z różnych rozliczeń	243.988,6	375.483,0	181.958,2	74,6	48,5
6.2.	Rozdział 90014 Inspekcja Ochrony Środowiska, w tym:	6.373,0	6 210,0	535,3	8,4	8,6
6.2.2.	§ 0630 Wpływy z tytułu opłat i kosztów sądowych (...)	8,5	0,0	1,5	17,6	-
6.2.3.	§ 0690 Wpływy z różnych opłat	6.300,1	6.200,0	314,1	5,0	5,1
6.2.4.	§ 0920 Wpływy z pozostałych odsetek	0,4	0,0	2,4	600,0	-
6.2.5.	§ 0940 Wpływy z rozliczeń/ zwrotów z lat ubiegłych	9,7	6,0	17,0	175,3	283,3
6.2.6.	§ 0950 Wpływy z tytułu kar i odszkodowań wynikających z umów	52,2	0,0	183,3	351,1	-
6.2.7.	§ 0970 Wpływy z różnych dochodów	1,9	4,0	16,9	889,5	422,5
6.3.	Rozdział 90022 - Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, z tego:	48,5	15,0	61,0	125,8	406,7
6.3.1.	§ 0690 Wpływy z różnych opłat	0,7	2,0	0,9	128,6	45,0
6.3.2.	§ 0870 Wpływy ze sprzedaży składników majątkowych	2,6	0,0	0,6	23,1	-
6.3.4.	§ 0940 Wpływy z rozliczeń/ zwrotów z lat ubiegłych	6,2	6,0	6,1	98,4	101,7
6.3.5.	§ 0950 Wpływy z tytułu kar i odszkodowań wynikających z umów	17,8	0,0	0,1	0,6	-
6.3.6.	§ 0952 Wpływy z tytułu kar i odszkodowań wynikających z umów - współfinansowanie programów realizowanych ze środków bezzwrotnych z UE	0,0	0,0	3,1	-	-
6.3.7.	§ 0959 Wpływy z tytułu kar i odszkodowań wynikających z umów - współfinansowanie projektów z udziałem środków UE	0,0	0,0	33,9	-	-
6.3.8.	§ 0970 Wpływy z różnych dochodów	21,2	7,0	16,4	77,4	234,3
6.4.	Rozdział 90023 Regionalne dyrekcje ochrony środowiska, w tym:	1.098,9	282,0	1.465,3	133,3	519,6
6.4.1.	§ 0570 Wpływy z tytułu grzywnien, mandatów i innych kar pieniężnych od osób fizycznych	0,0	0,0	2,2	-	-

6.4.2.	§ 0630 Wpływy z tytułu opłat i kosztów sądowych (...)	0,0	0,0	7,0	-	-
6.4.3.	§ 0750 Wpływy z najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa	549,4	259,0	781,4	142,2	301,7
6.4.4.	§ 0870 Wpływy ze sprzedaży składników majątkowych	16,7	0,0	35,6	213,2	-
6.4.5.	§ 0920 Wpływy z pozostałych odsetek	59,6	0,0	22,6	37,9	-
6.4.6.	§ 0940 Wpływy z rozliczeń/ zwrotów z lat ubiegłych	30,3	3,0	55,0	181,5	1833,3
6.4.7.	§ 0942 Wpływy z rozliczeń/ zwrotów z lat ubiegłych - współfinansowanie programów realizowanych ze środków bezzwrotnych z UE	0,0	0,0	311,1	-	-
6.4.8.	§ 0950 Wpływy z tytułu kar i odszkodowań wynikających z umów	190,1	0,0	212,4	111,7	-
6.4.9.	§ 0952 Wpływy z tytułu kar i odszkodowań wynikających z umów - współfinansowanie programów realizowanych ze środków bezzwrotnych z UE	224,8	0,0	0,0	0,0	-
6.4.10.	§ 0959 Wpływy z tytułu kar i odszkodowań wynikających z umów - współfinansowanie projektów z udziałem środków UE	2,3	0,0	10,9	473,9	-
6.4.11.	§ 0970 Wpływy z różnych dochodów	25,6	20,0	27,1	105,9	135,5
6.5.	Rozdział 90095 Pozostała działalność, w tym:	2.124.053,7	1.688.001,0	5.124.472,0	241,3	303,6
6.5.1.	§ 0520 Wpływy z handlu uprawnieniami do emisji	2.124.042,5	1.688.000,0	5.124.472,0	241,3	303,6
6.5.2.	§ 0690 Wpływy z różnych opłat	0,0	1,0	0,0	-	-
6.5.3.	§ 0920 Wpływy z pozostałych odsetek	11,2	0,0	0,0	-	-
7.	Dział 925 Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody	58,1	0,0	73,5	126,5	-
7.1.	Rozdział 92501 Parki narodowe, w tym:	58,1	0,0	73,5	126,5	-
7.1.1.	§ 0920 Wpływy z pozostałych odsetek	58,0	0,0	66,6	114,8	-
7.1.2.	§ 0929 Wpływy z pozostałych odsetek - współfinansowanie projektów z udziałem środków UE	0,1	0,0	1,5	1.500,0	-
7.1.3.	§ 2919 Zwrot dotacji oraz płatności wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem (...) - współfinansowanie projektów z udziałem środków UE	0,0	0,0	5,4	-	-

Opracowanie własne na podstawie danych z rocznego sprawozdania Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych zweryfikowanych przez NIK.

¹⁾ Ustawa budżetowa na rok 2018 (Dz. U. poz. 291).

Załącznik 4. Wydatki budżetu państwa w części 41 – Środowisko

Lp.	Wyszczególnienie	2017	2018			6:3	6:4	6:5
		Wykonanie	Ustawa ¹⁾	Budżet po zmianach	Wykonanie			
		tys. zł						
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Ogółem część 41, w tym:	551.391,3	411.627,0	542.878,5	521.445,9	94,6	126,7	96,1
1.	Dział 020 Leśnictwo	9.001,1	8.678,0	11.100,8	10.157,9	112,9	-	91,5
1.1.	Rozdział 02003 Biuro Nasiennictwa Leśnego, w tym:	1.424,0	1.453,0	1.453,0	1.453,0	102,0	100,0	100,0
	§ 4010 Wynagrodzenia osobowe pracowników	202,1	192,0	208,5	208,5	103,2	108,6	100,0
	§ 4020 Wynagrodzenia osobowe członków korpusu służby cywilnej	478,2	509,0	501,9	501,9	105,0	98,6	100,0
	§ 4000 Grupa wydatków bieżących jednostki	-	414,0	416,5	-	-	-	-
	§ 4400 Opłaty za administrowanie i czynsze za budynki, lokale i pomieszczenia garażowe	192,4	-	-	191,4	99,5	-	-
1.2.	Rozdział 02080 Działalność badawczo-rozwojowa, w tym:	1.390,0	-	1.637,0	1.637,0	117,8	-	100,0
	§ 4000 Grupa wydatków bieżących jednostki	-	-	1.637,0	-	-	-	-
	§ 4300 Zakup usług pozostałych	1.390,0	-	-	1.637,0	117,8	-	-
1.3.	Rozdział 02095 Pozostała działalność	6.187,1	7.225,0	8.010,8	7.067,9	114,2	97,8	88,2
	§ 2008 Dotacje celowe w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich (...)-finansowane ze środków UE	4.026,5	5.161,0	5.192,3	4.391,4	109,1	85,1	84,6
	§ 2009 Dotacje celowe w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich (...)-współfinansowane ze środków UE	710,6	911,0	916,9	775,0	109,1	85,1	84,5
	§ 2830 Dotacja celowa z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji pozostałym jednostkom niezaliczanym do sektora finansów publicznych	1.247,8	1.100,0	1.709,7	1.709,7	137,0	155,4	100,0
2.	Dział 710 Działalność usługowa	485,6	360,0	360,0	357,8	73,7	99,4	99,4
2.1.	Rozdział 71095 Pozostała działalność	485,6	360,0	360,0	357,8	73,7	99,4	99,4
3.	Dział 750 Administracja publiczna	107.261,5	89.117,0	118.536,3	114.557,1	106,8	128,5	96,6
3.1.	Rozdział 75001 Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej, w tym:	82.261,5	89.008,0	93.403,4	89.439,0	108,7	100,5	95,8
	§ 4010 Wynagrodzenia osobowe pracowników	3.376,3	2.358,0	3.725,7	3.725,3	110,3	158,0	100,0
	§ 4020 Wynagrodzenia osobowe członków korpusu służby cywilnej	30.366,1	31.247,0	31.749,6	31.592,8	104,0	101,1	99,5
	§ 4025 Wynagrodzenia osobowe członków korpusu służby cywilnej - finansowane z innych środków bezzwrotnych	864,5	928,0	943,1	709,6	82,1	76,5	75,2
	§ 4028 Wynagrodzenia osobowe członków korpusu służby cywilnej - finansowane ze środków UE	4.483,1	4.153,0	4.223,5	4.151,1	92,6	100,0	98,3
	§ 4029 Wynagrodzenia osobowe członków korpusu służby cywilnej - współfinansowane ze środków UE	804,2	767,0	779,2	763,2	94,9	99,5	97,9
	§ 4040 Dodatkowe wynagrodzenie roczne	2.222,9	2.786,0	2.288,4	2.288,4	102,9	82,1	100,0
	§ 4110 Składki na ubezpieczenie społeczne	5.423,2	5.916,0	6.067,5	6.002,9	110,7	101,5	98,9
	§ 4118 Składki na ubezpieczenie społeczne - finansowane ze środków UE	788,4	739,5	740,9	735,0	93,2	99,4	99,2
	§ 4120 Składki na Fundusz Pracy	669,0	893,0	733,8	719,9	107,6	80,6	98,1
	§ 4000 Grupa wydatków bieżących jednostki	-	6.183,0	11.666,1	-	-	-	-
	§ 4008 Grupa wydatków bieżących jednostki-finansowane ze środków UE	-	968,0	1.260,3	-	-	-	-
	§ 4009 Grupa wydatków bieżących jednostki-współfinansowane ze środków UE	-	4.788,0	2.955,5	-	-	-	-
	§ 4210 Zakup materiałów i wyposażenia	1.332,2	-	-	1.629,3	122,3	-	-
	§ 4260 Zakup energii	673,4	-	-	643,7	95,6	-	-
	§ 4300 Zakup usług pozostałych	9.049,1	-	-	7.778,0	86,0	-	-
	§ 4308 Zakup usług pozostałych-finansowane ze środków UE	280,9	-	-	513,6	182,8	-	-
	§ 4309 Zakup usług pozostałych-współfinansowane ze środków UE	1.148,1	-	-	2.119,6	184,6	-	-

	§ 4398 Zakup usług obejmujących wykonanie ekspertyz, analiz i opinii-finansowane ze środków UE	679,5	-	-	-	-	-	-
	§ 4420 Podróże służbowe zagraniczne	2.980,4	1.000,0	2.668,8	2.133,6	71,6	213,4	79,9
	§ 4440 Odpisy na ZFSS	769,0	777,0	729,6	729,5	94,9	93,9	100,0
	§ 4540 Składki do organizacji międzynarodowych	7.448,4	14.104,0	11.951,9	11.951,9	160,5	84,7	100,0
	§ 4550 Szkolenia członków korpusu służby cywilnej	589,9	631,0	557,4	538,5	91,3	85,3	96,6
	§ 4610 Koszty postępowania sądowego i prokuratorskiego	357,4	2.327,0	1.681,2	1.680,4	470,2	72,2	100,0
	§ 4690 Składki do organizacji międzynarodowych, w których uczestnictwo związane jest z członkostwem w UE	-	1.098,0	956,0	956,0	-	87,1	100,0
	§ 6050 Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	1.525,4	1.114,0	1.481,5	1.472,8	96,6	132,2	99,4
	§ 6060 Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych	1.787,8	2.850,0	2.088,9	1.975,4	110,5	69,3	94,6
3.2.	Rozdział 75080 Działalność badawczo-rozwojowa, w tym:	25.000,0	109,0	25.109,0	25.108,3	100,4	23.035,1	100,0
	§ 4540 Składki do organizacji międzynarodowych	25.000,0	109,0	25.109,0	25.108,3	100,4	23.035,1	100,0
3.3.	Rozdział 75095 Pozostała działalność	-	-	23,9	9,8	-	-	41,0
4.	Dział 752 Obrona narodowa	545,5	582,0	582,0	538,9	98,8	92,6	92,6
4.1.	Rozdział 75212 Pozostałe wydatki obronne, w tym:	545,5	582,0	582,0	538,9	98,8	92,6	92,6
	§ 4000 Grupa wydatków bieżących jednostki	-	449,0	339,5	-	-	-	-
	§ 4300 Zakup usług pozostałych	345,3	-	-	319,1	92,4	-	-
	§ 6060 Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych	-	100,0	150,0	140,3	-	140,3	93,5
5.	Dział 801 Oświata i wychowanie	37.080,5	35.169,0	45.351,1	44.971,6	121,3	127,9	99,2
5.1.	Rozdział 80115 Technika, w tym:	-	-	6.876,7	6.869,2	-	-	99,9
	§ 4010 Wynagrodzenia osobowe pracowników	-	-	4.434,5	4.429,1	-	-	99,9
	§ 4110 Składki na ubezpieczenie społeczne	-	-	772,1	771,2	-	-	99,9
	§ 4000 Grupa wydatków bieżących jednostki	-	-	871,9	-	-	-	-
	§ 4210 Zakup materiałów i wyposażenia	-	-	-	348,0	-	-	-
5.2.	Rozdział 80117 Branżowe szkoły I i II stopnia	-	-	327,1	327,0	-	-	100,0
5.3.	Rozdział 80130 Szkoły zawodowe, w tym:	29.925,6	31.067,0	24.665,7	24.436,4	81,7	78,7	99,1
	§ 4010 Wynagrodzenia osobowe pracowników	17.744,9	17.988,0	13.508,9	13.481,6	76,0	74,9	99,8
	§ 4040 Dodatkowe wynagrodzenie roczne	1.390,3	1.513,0	1.392,6	1.392,5	100,2	92,0	100,0
	§ 4110 Składki na ubezpieczenie społeczne	3.284,2	3.292,0	2.516,9	2.512,4	76,5	76,3	99,8
	§ 4000 Grupa wydatków bieżących jednostki	-	2.733,0	2.373,7	-	-	-	-
	§ 4210 Zakup materiałów i wyposażenia	1.024,4	-	-	814,1	79,5	-	-
	§ 4260 Zakup energii	1.163,0	-	-	815,5	70,1	-	-
	§ 4300 Zakup usług pozostałych	865,9	-	-	657,2	75,9	-	-
	§ 4270 Zakup usług remontowych	813,0	611,0	578,5	578,4	71,1	94,7	100,0
	§ 4440 Odpisy na ZFSS	1.174,6	1.188,0	886,3	886,3	75,5	74,6	100,0
	§ 6059 Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych -współfinansowane ze środków UE	288,8	836,0	786,8	686,6	237,7	82,1	87,3
5.4.	Rozdział 80146 Doksztalcanie i doskonalenie nauczycieli	110,5	133,0	136,7	126,5	114,5	95,1	92,5
5.5.	Rozdział 80148 Stołówki szkolne i przedszkolne, w tym:	3.653,4	3.685,0	3.817,7	3.816,9	104,5	103,6	100,0
	§ 4010 Wynagrodzenia osobowe pracowników	2.400,7	2.425,0	2.473,8	2.473,7	103,0	102,0	100,0
	§ 4110 Składki na ubezpieczenie społeczne	424,1	429,0	444,6	444,6	104,8	103,6	100,0
	§ 4000 Grupa wydatków bieżących jednostki	-	275,0	434,8	-	-	-	-
5.6.	Rozdział 80178 Usuwanie skutków klęsk żywiołowych	10,0	-	-	-	-	-	-
5.7.	Rozdział 80195 Pozostała działalność, w tym:	3.381,0	284,0	9.527,2	9.395,6	277,9	3.308,3	98,6
	§ 4000 Grupa wydatków bieżących jednostki	-	217,0	8.981,1	-	-	-	-
	§ 4300 Zakup usług pozostałych	3.035,0	-	-	8.817,4	290,5	-	-
6.	Dział 854 Edukacyjna opieka wychowawcza	16.296,8	15.700,0	16.246,1	16.214,9	99,5	103,3	99,8
6.1.	Rozdział 85410 Internaty i bursy szkolne, w tym:	16.233,0	15.638,0	16.184,9	16.159,2	99,5	103,3	99,8
	§ 4010 Wynagrodzenia osobowe pracowników	8.487,7	8.591,0	8.777,3	8.760,7	103,2	102,0	99,8
	§ 4040 Dodatkowe wynagrodzenie roczne	647,5	722,0	671,1	670,7	103,6	92,9	99,9
	§ 4110 Składki na ubezpieczenie społeczne	1.544,2	1.569,0	1.618,3	1.615,7	104,6	103,0	99,8
	§ 4000 Grupa wydatków bieżących jednostki	-	2.603,0	2.659,4	-	-	-	-
	§ 4210 Zakup materiałów i wyposażenia	793,4	-	-	720,9	90,9	-	-
	§ 4260 Zakup energii	1.338,5	-	-	1.262,2	94,3	-	-

	§ 4300 Zakup usług pozostałych	654,8	-	-	636,1	97,1	-	-
	§ 4270 Zakup usług remontowych	613,4	508,0	674,7	674,5	110,0	132,8	100,0
	§ 4440 Odpisy na ZFSS	524,8	524,0	537,1	537,1	102,3	102,5	100,0
6.2.	Rozdział 85446 Doksztalcanie i doskonalenie nauczycieli	43,8	62,0	61,2	55,7	127,2	89,8	91,0
6.3.	Rozdział 85478 Usuwanie skutków klęsk żywiołowych	20,0	-	-	-	-	-	-
7.	Dział 900 Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	288.715,9	167.491,0	255.826,8	243.715,8	84,4	145,5	95,3
7.1.	Rozdział 90005 Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	1.326,1	-	-	-	-	-	-
	§ 4300 Zakup usług pozostałych	832,0	-	-	-	-	-	-
7.2.	Rozdział 90008 Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu	62,6	28,0	47,0	45,6	72,8	162,9	97,0
7.3.	Rozdział 90011 Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, w tym:	53.510,4	27.804,0	32.974,5	28.752,7	53,7	103,4	87,2
	§ 2005 Dotacje celowe w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich (...) - finansowane z innych środków bezzwrotnych	3.302,7	2.611,0	2.560,0	817,4	24,7	31,3	31,9
	§ 2006 Dotacje celowe w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich (...) - współfinansowane z innych środków bezzwrotnych	4.680,1	2.609,0	1.342,5	1,9	0,0	0,1	0,1
	§ 2008 Dotacje celowe w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich (...) - finansowane ze środków UE	16.801,2	19.058,0	19.860,0	18.999,8	113,1	99,7	95,7
	§ 2009 Dotacje celowe w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich (...) - współfinansowane ze środków UE	2.964,9	3.363,0	3.504,5	3.352,9	113,1	99,7	95,7
	§ 2800 Dotacja celowa z budżetu dla pozostałych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych	2.218,4	-	-	-	-	-	-
	§ 6200 Dotacje celowe w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich (...)	22.830,5	-	5.544,4	5.544,4	24,3	-	100,0
7.4.	Rozdział 90014 Inspekcja Ochrony Środowiska, w tym:	85.264,7	22.948,0	62.582,3	58.460,6	68,6	254,8	93,4
	§ 4010 Wynagrodzenia osobowe pracowników	655,9	587,0	696,1	696,1	106,1	118,6	100,0
	§ 4020 Wynagrodzenia osobowe członków korpusu służby cywilnej	9.204,2	9.260,0	9.315,4	9.312,3	101,2	100,6	100,0
	§ 4040 Dodatkowe wynagrodzenie roczne	631,5	807,0	687,8	687,8	108,9	85,2	100,0
	§ 4110 Składki na ubezpieczenie społeczne	1.690,5	1.730,0	1.830,1	1.748,8	103,4	101,1	95,6
	§ 4000 Grupa wydatków bieżących jednostki	-	3.364,0	36.304,0	-	-	-	-
	§ 4210 Zakup materiałów i wyposażenia	1.627,5	-	-	2.735,4	168,1	-	-
	§ 4300 Zakup usług pozostałych	34.150,1	-	-	32.480,8	95,1	-	-
	§ 4309 Zakup usług pozostałych - współfinansowane ze środków UE	793,7	-	-	511,4	64,4	-	-
	§ 4170 Wynagrodzenia bezosobowe	630,1	473,0	1.464,4	933,1	148,1	197,3	63,7
	§ 4580 Pozostałe odsetki	10.000,5	-	1.097,1	1.097,1	11,0	-	100,0
	§ 4600 Kary, odszkodowania i grzywny wypłacane na rzecz osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych	19.805,4	-	-	-	-	-	-
	§ 6060 Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych	817,2	865,0	1.764,3	1.750,1	214,2	202,3	99,2
	§ 6069 Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych - współfinansowane ze środków UE	3.521,4	3.773,0	6.756,3	4.695,5	133,3	124,5	69,5
7.5.	Rozdział 90022 Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, w tym:	20.966,7	20.471,0	20.812,8	19.899,0	94,9	97,2	95,6
	§ 4020 Wynagrodzenia osobowe członków korpusu służby cywilnej	9.175,6	9.396,0	9.138,2	9.136,3	99,6	97,2	100,0
	§ 4028 Wynagrodzenia osobowe członków korpusu służby cywilnej - finansowane ze środków UE	1.177,8	1.138,0	1.155,7	1.153,4	97,9	101,4	99,8
	§ 4110 Składki na ubezpieczenie społeczne	1.753,2	1.759,0	1.760,4	1.726,4	98,5	98,1	98,1
	§ 4000 Grupa wydatków bieżących jednostki	-	2.250,0	2.714,8	-	-	-	-
	§ 4300 Zakup usług pozostałych	1.594,0	-	-	1.366,6	85,7	-	-

7.6.	Rozdział 90023 Regionalne dyrekcje ochrony środowiska, w tym:	127.585,4	96.240,0	139.410,2	136.557,9	107,0	141,9	98,0
	§ 4010 Wynagrodzenia osobowe pracowników	4.051,3	4.451,0	3.844,6	3.839,1	94,8	86,3	99,9
	§ 4020 Wynagrodzenia osobowe członków korpusu służby cywilnej	49.767,4	48.911,0	49.905,8	49.870,0	100,2	102,0	99,9
	§ 4028 Wynagrodzenia osobowe członków korpusu służby cywilnej - finansowane ze środków UE	3.781,2	4.227,0	3.876,6	3.554,8	94,0	84,1	91,7
	§ 4029 Wynagrodzenia osobowe członków korpusu służby cywilnej -współfinansowane ze środków UE	853,5	1.433,0	1.439,6	1.183,4	138,7	82,6	82,2
	§ 4040 Dodatkowe wynagrodzenie roczne	3.488,7	4.537,0	3.552,5	3.552,3	101,8	78,3	100,0
	§ 4110 Składki na ubezpieczenie społeczne	9.375,5	9.428,0	9.315,6	9.309,6	99,3	98,7	99,9
	§ 4120 Składki na Fundusz Pracy	999,0	1.419,0	1.026,9	1.019,3	102,0	71,8	99,3
	§ 4170 Wynagrodzenia bezosobowe	1.013,5	1.099,0	1.043,6	989,3	97,6	90,0	94,8
	§ 4000 Grupa wydatków bieżących jednostki	-	11.520,0	19.106,5	-	-	-	-
	§ 4009 Grupa wydatków bieżących jednostki-współfinansowane ze środków UE	-	1.914,0	1.555,4	-	-	-	-
	§ 4210 Zakup materiałów i wyposażenia	2.724,7	-	-	3.192,9	117,2	-	-
	§ 4260 Zakup energii	954,5	-	-	992,9	104,0	-	-
	§ 4300 Zakup usług pozostałych	9.391,9	-	-	9.797,5	104,3	-	-
	§ 4390 Zakup usług obejmujących wykonanie ekspertyz, analiz i opinii	1.068,7	-	-	1.205,2	112,8	-	-
	§ 4400 Opłaty za administrowanie i czynsze za budynki, lokale i pomieszczenia garażowe	2.671,6	-	-	3.089,8	115,7	-	-
	§ 4270 Zakup usług remontowych	987,2	1.163,0	1.073,8	1.068,8	108,3	91,9	99,5
	§ 4440 Odpisy na ZFŚS	1.312,1	1.277,0	1.337,9	1.337,9	102,0	104,8	100,0
	§ 4590 Kary i odszkodowania wypłacane na rzecz osób fizycznych	23.595,8	822,0	23.929,8	23.928,5	101,4	2 911,0	100,0
	§ 4600 Kary, odszkodowania i grzywny wypłacane na rzecz osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych	2.433,0	69,0	2.501,1	2.462,5	101,2	3 568,8	98,5
	§ 6052 Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych - współfinansowanie programów realizowanych ze środków bezwrotnych pochodzących z UE	900,7	-	8.752,5	8.040,4	892,7	-	91,9
8.	Dział 925 Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody	92.004,4	94.530,0	94.875,4	90.931,9	98,8	96,2	95,8
8.1.	Rozdział 92501 Parki narodowe, w tym:	92.000,4	94.513,0	94.533,4	90.618,4	98,5	95,9	95,9
	§ 2800 Dotacja celowa z budżetu dla pozostałych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych	86.833,4	86.908,0	86.928,4	86.928,4	100,1	100,0	100,0
	§ 6209 Dotacje celowe w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich (...)-współfinansowane ze środków UE	4.263,9	5.833,0	5.272,8	2.405,7	56,4	41,2	45,6
8.2.	Rozdział 92578 Usuwanie skutków klęsk żywiołowych	-	-	325,0	301,5	-	-	92,8
8.3.	Rozdział 92595 Pozostała działalność	4,0	17,0	17,0	12,0	300,0	70,6	70,6

Opracowanie własne na podstawie danych z rocznego sprawozdania Rb-28 z wykonania planu wydatków budżetu państwa zweryfikowanych przez NIK.

¹⁾ Ustawa budżetowa na rok 2018 (Dz. U. poz. 291).

Załącznik 5. Zatrudnienie i wynagrodzenia w części 41 – Środowisko

Lp.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2017			Wykonanie 2018			
		Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70	Wynagrodzenie wg Rb-70 ¹⁾	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 pełnozatrudnionego	Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70	Wynagrodzenie wg Rb-70 ²⁾	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 pełnozatrudnionego	8:5
		osób ²⁾	tys. zł	zł	osób ²⁾	tys. zł	zł	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Ogółem według statusu zatrudnienia³⁾, w tym:	2.397	162.128,1	5.636,50	2.425	167.406,3	5.752,80	102,1
	01 - osoby nieobjęte mnożnikowymi systemami wynagrodzeń	381	18.349,4	4.013,44	401	19.999,2	4.156,1	103,6
	02 - osoby zajmujące kierownicze stanowiska państwowe	10	1.874,3	15.619,17	9	1.345,0	12.453,55	79,7
	03 - członkowie korpusu służby cywilnej	1.646	120.644,6	6.107,97	1.653	124.225,4	6.262,62	102,5
	10 - żołnierze i funkcjonariusze (2017 r.)	1	133,4	11.114,08	-	-	-	-
	11 - żołnierze i funkcjonariusze (2018 r.)	-	-	-	1	149,2	12.430,67	-
	14 - nauczyciele zatrudnieni w szkołach i placówkach prowadzonych przez organy administracji rządowej (2017 r.)	359	21.126,4	4.903,99	-	-	-	-
	15 - nauczyciele zatrudnieni w szkołach i placówkach prowadzonych przez organy administracji rządowej (2018 r.)	-	-	-	361	21.687,6	5.006,37	-
1.	Dział 020 Leśnictwo	9	729,0	6.749,98	9	758,0	7.018,52	104,0
1.1.	rozdział 02003 Biuro Nasiennictwa Leśnego	9	729,0	6.749,98	9	758,0	7.018,52	104,0
	01	2	215,2	8.967,00	2	221,1	9.211,63	102,7
	03	7	513,8	6.116,55	7	536,9	6.391,92	104,5
2.	Dział 750 Administracja publiczna	500	42.908,7	7.151,46	506	44.146,3	7.270,47	101,7
2.1.	rozdział 75001 Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej	500	42.908,7	7.151,46	506	44.146,3	7.270,47	101,7
	01	47	2.291,7	4.063,35	52	2.987,9	4.788,37	117,8
	02	6	1.198,6	16.647,56	6	883,1	12.264,71	73,7
	03	446	39.285,0	7.340,25	447	40.126,1	7.480,64	101,9
	10 (2017 r.)	1	133,4	11.114,08	-	-	-	-
	11 (2018 r.)	-	-	-	1	149,2	12.430,67	-
3.	Dział 801 Oświata i wychowanie	436	21.855,1	4.177,20	442	22.428,2	4.228,55	101,2
3.1.	rozdział 80115 Technika	-	-	-	95	4.429,1	3.885,22	-
	01	-	-	-	31	1.088,7	2.926,68	-
	15	-	-	-	64	3.340,4	4.349,51	-
3.2.	rozdział 80117 Branżowe szkoły I i II stopnia	-	-	-	5	223,0	3.716,10	-
	01	-	-	-	2	56,8	2.366,46	-
	15	-	-	-	3	166,2	4.615,86	-
3.3.	rozdział 80130 Szkoły zawodowe	358	19.271,4	4.485,89	266	15.117,3	4.735,99	105,6

	01	118	4.857,5	3.430,38	88	3.901,0	3.694,14	107,7
	14 (2017 r.)	240	14.413,9	5.004,84	-	-	-	-
	15 (2018 r.)	-	-	-	178	11.216,3	5.251,06	-
3.4.	rozdział 80148 Stołówki szkolne	78	2.583,7	2.760,40	76	2.658,8	2.915,41	105,6
	01	78	2.583,7	2.760,40	76	2.658,8	2.915,41	105,6
4.	Dział 854 Edukacyjna opieka wychowawcza	188	9.135,2	4.049,27	183	9.431,4	4.294,81	106,1
4.1.	rozdział 85410 Internaty i bursy szkolne	188	9.135,2	4.049,27	183	9.431,4	4.294,81	106,1
	01	69	2.422,7	2.925,99	67	2.466,7	3.067,98	104,9
	14 (2017 r.)	119	6.712,5	4.700,59	-	-	-	-
	15 (2018 r.)	-	-	-	116	6.964,7	5.003,40	-
5.	Dział 900 Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	1.264	87.500,1	5.768,73	1.285	90.642,4	5.878,24	101,9
5.1.	rozdział 90014 Inspekcja Ochrony Środowiska	132	10.504,3	6.631,54	132	10.920,2	6.894,06	104,0
	01	8	366,5	3.818,11	10	579,0	4.824,66	126,4
	02	2	322,7	13.446,25	1	202,7	16.891,00	125,6
	03	122	9.815,1	6.704,32	121	10.138,5	6.982,47	104,1
5.2.	rozdział 90022 Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	146	12.645,6	7.217,81	156	12.888,9	6.885,10	95,4
	01	7	411,0	4.893,02	12	669,5	4.649,34	95,0
	02	2	353,0	14.706,92	2	259,2	10.801,33	73,4
	03	137	11.881,6	7.227,26	142	11.960,2	7.018,88	97,1
5.3.	rozdział 90023 Regionalne dyrekcje ochrony środowiska	986	64.350,2	5.438,65	997	66.833,3	5.586,20	102,7
	01	52	5.201,1	8.335,07	61	5.369,6	7.335,66	88,0
	03	934	59.149,1	5.277,40	936	61.463,7	5.472,19	103,7

Opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdania Rb-70 zweryfikowanych przez NIK.

- 1) Zgodnie z przepisami § 17 pkt 11 Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetu państwa stanowiącej załącznik nr 34 do rozporządzenia Ministra w sprawie sprawozdawczości budżetowej, w sprawozdaniu Rb-70 wykazuje się wysokość wynagrodzeń osobowych, dodatkowe wynagrodzenie roczne, uposażenia żołnierzy zawodowych i funkcjonariuszy oraz dodatkowe uposażenia roczne żołnierzy zawodowych i nagrody roczne funkcjonariuszy (§ 401-405 oraz § 406 dla funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej, a dla żołnierzy zawodowych i funkcjonariuszy tylko w zakresie dotyczącym nagród i zapomóg i § 407 klasyfikacji budżetowej).
- 2) W przeliczeniu na pełnozatrudnionych.
- 3) Status zatrudnienia określony został w rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej.

Załącznik 6. Wydatki budżetu środków europejskich w części 41 – Środowisko

Lp.	Wyszczególnienie	2017		2018		6:3	6:4	6:5
		Wykonanie	Ustawa ¹⁾	Budżet po zmianach	Wykonanie			
		tys. zł						
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Ogółem, w tym:	779.886,8	1.457.941,0	2.344.440,8	2.215.423,0	284,1	152,0	94,5
1.	Dział 020 Leśnictwo	9.954,8	46.279,0	30.688,7	23.602,7	237,1	51,0	76,9
1.1.	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014–2020	9.954,8	46.279,0	30.688,7	23.602,7	237,1	51,0	76,9
2.	Dział 750 Administracja publiczna	6.096,3	24.873,0	12.422,9	10.136,7	166,3	40,7	81,6
2.1.	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014–2020	6.096,3	24.873,0	12.422,9	10.136,7	166,3	40,7	81,6
3.	Dział 801 Oświata i wychowanie	3.841,7	7.378,0	7.112,2	6.556,7	170,7	88,9	92,2
3.1.	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014–2020	1.636,8	3.347,0	4.151,0	3.890,7	237,7	116,2	93,7
3.2.	Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014–2020	1.246,7	1.366,0	846,2	766,9	61,5	56,1	90,6
3.3.	Regionalny Program Operacyjny – Lubuskie 2020	634,0	801,0	1.306,0	1.105,7	174,4	138,0	85,7
3.4.	Regionalny Program Operacyjny Województwa Podlaskiego na lata 2014–2020	324,1	460,0	809,0	793,5	244,8	173,0	98,1
3.5.	Regionalny Program Operacyjny Województwa Pomorskiego na lata 2014–2020	-	1.404,0	0,0	0,0	-	-	-
4.	Dział 854 Edukacja opieka wychowawcza	1.281,7	0,0	1.002,0	973,7	76,0	-	97,2
4.1.	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014–2020	1.281,7	0,0	1.002,0	973,7	76,0	-	97,2
5.	Dział 900 Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	758.712,3	1.379.411,0	2.293.215,0	2.174.153,2	286,6	157,6	94,8
5.1.	Mechanizm Finansowy EOG 2009–2014	152.073,5	13.490,0	249,2	249,2	-	1,9	100,0
5.2.	Norweski Mechanizm Finansowy 2009–2014	74.098,0	782,0	0,0	0,0	-	-	-
5.3.	Norweski Mechanizm Finansowy III Perspektywa Finansowa	-	-	137,9	121,7	-	-	88,3
5.4.	Mechanizm Finansowy EOG III Perspektywa Finansowa	-	-	133,2	117,6	-	-	88,3
5.5.	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2007–2013	68.037,0	25.898,0	0,0	0,0	-	-	-
5.6.	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014–2020	464.024,7	1.338.199,0	2.291.023,8	2.172.128,4	468,1	162,3	94,8
5.7.	Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2014–2020	253,1	385,0	554,0	546,5	215,9	142,0	98,7
5.8.	Regionalny Program Operacyjny Województwa Pomorskiego na lata 2014–2020	28,5	71,0	71,0	18,4	64,6	25,9	25,9
5.9.	Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2014–2020	-	130,0	216,0	212,7	-	163,6	99,0
5.10.	Regionalny Program Operacyjny Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014–2020	157,0	456,0	830,0	758,6	483,2	166,4	91,4
5.11.	Regionalny Program Operacyjny Województwa Dolnośląskiego 2014–2020	40,5	-	-	-	-	-	-

Opracowanie własne na podstawie danych z rocznego sprawozdania Rb-28UE z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej i/lub rocznego sprawozdania Rb-28UE WPR z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich w zakresie wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej – po weryfikacji przez NIK.

¹⁾ Ustawa budżetowa na rok 2018 (Dz. U. poz. 291).

Załącznik 7. Wykaz podmiotów, którym przekazano informację o wynikach kontroli

1. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej
2. Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
3. Marszałek Senatu Rzeczypospolitej Polskiej
4. Prezes Rady Ministrów
5. Minister Finansów
6. Prezes Trybunału Konstytucyjnego
7. Rzecznik Praw Obywatelskich
8. Minister Środowiska
9. Komisja Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
10. Komisja Finansów Publicznych Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
11. Komisja do Spraw Kontroli Państwowej Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
12. Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska